

Bryssel den 12.11.2020
COM(2020) 705 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**om genomförandet av EU:s handelsavtal
1 januari 2019 – 31 december 2019**

{SWD(2020) 263 final}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	6
2. ÖVERSIKT ÖVER DE VIKTIGASTE SLUTSATSERNA: HANDELSFLÖDEN.....	9
3. ÖVERSIKT ÖVER DE VIKTIGASTE SLUTSATSERNA PER REGION	12
3.1 ASIEN.....	12
3.1.1 Sydkorea.....	13
3.1.2 Japan	14
3.1.3 Singapore (förberedelser inför ikraftträdandet).....	16
3.2 NORD-, LATIN- OCH SYDAMERIKA	16
3.2.1 Kanada.....	16
3.2.2 Partnerländer i Latinamerika	19
3.3 EU:S GRANNLÄNDER.....	22
3.3.1 Partnerna vid Medelhavet och i Mellanöstern	22
3.3.2 Georgien, Moldavien och Ukraina	25
3.3.3 Västra Balkan	26
3.3.4 Schweiz.....	27
3.3.5 Norge.....	28
3.3.6 Turkiet	29
3.4 LÄNDER I AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLAHAVSOMRÅDET	30
4. HANDEL OCH HÅLLBAR UTVECKLING.....	32
5. HANDEL MED JORDBRUKSBASERADE LIVSMEDEL INOM RAMEN FÖR EU:S HANDELSAVTAL.....	35
6. TJÄNSTER, OFFENTLIG UPPHANDLING OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER.....	40
6. 1. Tjänster och utländska direktinvesteringar	40
6.2 Offentlig upphandling	44
6.3 Immateriella rättigheter	48
7. SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG	49
8. RÄTTSLIGA VERKSTÄLLIGHETSÅTGÄRDER.....	52
8.1 Tvistlösning med Sydkorea i fråga om handel och hållbar utveckling.....	53
8.2 Tvistlösning med Ukraina.....	53
8.3 Tvistlösning med Södra Afrikas tullunion (Sacu).....	54
9. SLUTSATSER.....	54

HANDELSAVTAL SOM OMFATTAS AV DENNA RAPPORT

(Avtal/datum för tillämpning)¹

ASIEN	
Avtalet mellan EU och Japan om ett ekonomiskt partnerskap	den 1 februari 2019
Frihandelsavtalet EU–Sydkorea	den 1 juli 2011
NORD-, LATIN- OCH SYDAMERIKA	
Det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan EU och Kanada	den 21 september 2017
Handelsavtalet EU–Colombia–Peru–Ecuador	den 1 mars 2013 för Peru, den 1 augusti 2013 för Colombia, den 1 januari 2017 för Ecuador.
Associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika	den 1 augusti 2013: handelspelare tillämpas med Honduras, Nicaragua och Panama; den 1 oktober 2013: Costa Rica och El Salvador; den 1 december 2013: Guatemala.
Associeringsavtalet mellan EU och Chile	den 1 februari 2003
Det globala avtalet mellan EU och Mexiko	Tillämpas för varor sedan den 1 juli 2000, tillämpas för tjänster sedan den 1 mars 2001.
EU:S GRANNLÄNDER	
Medelhavsländer och länder i Mellanöstern – frihandelsområden	
EU–Algeriet	den 1 september 2005
EU–Egypten	den 21 december 2003
EU–Libanon	den 1 mars 2003
EU–Jordanien	den 1 maj 2002
EU–Marocko	den 18 mars 2000
EU–Tunisien	den 1 mars 1998
EU–Palestina ²	den 1 juli 1997
EU–Israel	den 1 januari 1996
Östliga länder – djupgående och omfattande frihandelsavtal	
EU–Ukraina	den 1 januari 2016, trädde i kraft den 1 september 2017
EU–Georgien	den 1 september 2014, trädde i kraft den 1 juli 2016
EU–Moldavien	den 1 september 2014, trädde i kraft den 1

¹ Av konsekvensskäl används i denna rapport kortformerna av namnen på EU:s handelspartner såsom de anges i Interinstitutionella publikationshandboken, som finns på <https://publications.europa.eu/code/sv/sv-5000500.htm>

² Denna beteckning ska inte uppfattas som ett erkännande av en palestinsk stat och påverkar inte medlemsstaternas olika ståndpunkter i frågan.

HANDELSAVTAL SOM OMFATTAS AV DENNA RAPPORT

(Avtal/datum för tillämpning)

Västra Balkan – stabiliserings- och associeringsavtal	
EU–Kosovo* ³	den 1 april 2016
EU–Serbien	Interimsavtal om handel för Serbien: den 1 februari 2009; för EU: den 8 december 2009
EU–Bosnien och Hercegovina	Interimsavtal om handel av den 1 juli 2008
EU–Montenegro	Interimsavtal om handel av den 1 januari 2008
EU–Albanien	Interimsavtal om handel av den 1 december 2006
EU–Nordmakedonien	Interimsavtal om handel av den 1 juni 2001
Schweiz, Norge och Turkiet	
Frihandelsavtalet EU–Schweiz	1972
Frihandelsavtalet EU–Norge	den 1 juli 1973
Tullunionen mellan EU och Turkiet	Ett associeringsavtal undertecknades 1963 och tullunionens slutfas fullbordades den 1 januari 1996.
AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLAHAVSOMRÅDET – avtal om ekonomiskt partnerskap	
EU–Ghana (interimsavtal)	den 15 december 2016
EU–Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC)	den 10 oktober 2016: Botswana, Eswatini, Lesotho, Namibia och Sydafrika; den 4 februari 2018: Moçambique
EU–Elfenbenskusten (interimsavtal)	den 3 september 2016
EU–Centralafrika (Kamerun)	den 4 augusti 2014: Kamerun
EU–stater i östra och södra Afrika (interimsavtal)	den 14 maj 2012: Madagaskar, Mauritius, Seychellerna och Zimbabwe ⁴
EU–Stillahavsstaterna (interimsavtal)	den 20 december 2009: Papua Nya Guinea; den 28 juli 2014: Fiji ⁵ .
EU–Cariforum	den 29 december 2008: Antigua och Barbuda, Belize, Bahamas, Barbados, Dominica, Dominikanska republiken, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts och Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent och

³* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

⁴ Avtalet omfattar Komorerna sedan den 7 februari 2019.

⁵ Sedan den 31 december 2018 omfattas även Samoa av avtalet.

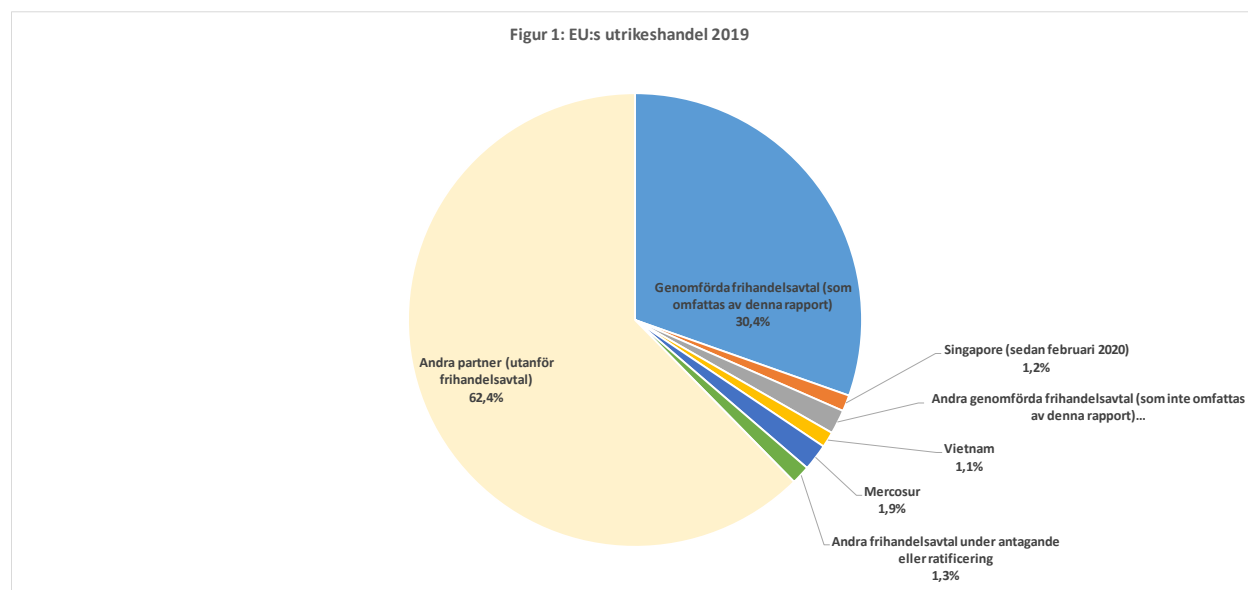
	Grenadinerna, Surinam samt Trinidad och Tobago.
--	---

1. INLEDNING

Under 2019 gjordes stora framsteg i EU:s handelspolitik. EU gjorde framsteg i sin agenda gällande bilateral handel genom att ratificera handelsavtalen med Singapore och Vietnam, vilka trädde i kraft i november 2019 respektive augusti 2020. År 2019 EU tillämpade 44 handelsavtal med 76 partner⁶. Handeln med dessa partner uppgick till 1,345 miljarder euro, vilket motsvarar 33 % av EU:s utrikeshandel (34 % av den totala exporten och 33 % av den totala importen).

Samtidigt kan man förvänta sig att **covid-19-pandemin** allvarligt kommer att hämma handeln under 2020 mellan EU och dess handelspartner, inbegripet förmånshandelsparterna. Europeiska kommissionen (nedan kallad *kommissionen*) uppskattar att EU:s export till tredjeländer skulle kunna minska med 9–15 % och importen med 11–14 % (varor och tjänster tillsammans). EU:s stora nätverk av handelsavtal kan bidra till att motverka och dämpa dessa negativa effekter, skapa resiliens och diversifiera försörjningskedjorna. Kommissionen ökar sina ansträngningar för att avtalen ska genomföras och verkställas på ett ännu bättre sätt genom att säkerställa att alla företag, särskilt mindre sådana, kan dra nytta av dessa. Den 24 juli utsåg kommissionskollegiet för första gången en **ansvarig för efterlevnaden av handelsavtalen**⁷, som kommer att styra dessa ansträngningar i nära samarbete med alla berörda aktörer samt med medlemsstater och EU-institutionerna.

Denna rapport innehåller en uppdatering av 36 av EU:s större handelsavtal med 65 handelspartner⁸. Avtalen omfattar 91 % av EU:s handel med förmånspartner och motsvarar 30,4 % av EU:s totala utrikeshandel.

⁶ En alfabetisk förteckning över avtalen finns på GD Handels webbplats: <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/IP_20_1409

⁸ Frihandelsavtalet mellan EU och Singapore trädde i kraft först den 21 november 2019.

I rapporten belyser man hur EU:s avtal har genomförts i Asien, Nord-, Latin- och Sydamerika, EU:s grannländer (länderna i det östra och södra grannskapet samt på västra Balkan) och i länderna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet. Årets rapport innehåller avsnitt om handel och hållbar utveckling, handel med jordbruksbaserade livsmedel samt små och medelstora företag, men även ett separat avsnitt om tjänster, investeringar, offentlig upphandling och immateriella rättigheter. Det åtföljande **arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar**⁹ består av 36 landspecifika informationsblad¹⁰. I det granskas hur effektivt avtalen genomförs, och vidare ges statistik och en uppdatering när det gäller genomförandet av de 15 punkterna i kommissionens handlingsplan för handel och hållbar utveckling¹¹.

⁹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/september/tradoc_158926.pdf

¹⁰ Frihandelsavtalet mellan EU och Singapore trädde i kraft först den 21 november. Rapporten och arbetsdokumentet innehåller därför endast en översikt över det förberedande arbetet. En fullständig rapport kommer att ges i 2021 års upplaga.

¹¹ De 15 punkterna i handlingsplanen finns på https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

Statistik över handeln med varor

I det bifogade arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar ges **allmän statistik** över handeln med varor och tjänster och över utländska direktinvesteringar för varje enskilt partnerland. Statistiken över hur handels- och investeringsflödena har utvecklats baseras på uppgifter från Eurostat för EU-27 från mars 2020, om inget annat anges. De senaste årliga uppgifterna för varuhandeln avser 2019, om inget annat anges.

Kommissionen/generaldirektoratet för handel kommer att offentliggöra statistik över **utnyttjandet av förmånstullar** på EU-export och EU-import för varje handelspartner till EU och respektive medlemsstat på sin webbplats samma dag som denna rapport antas, tillsammans med en redogörelse för de källor och metoder som använts.

Anm.: Siffrorna för utnyttjandet av förmånstullar på EU-import och EU-export baseras på olika datablad från olika källor. Utnyttjandet av förmånstullar på import baseras på Eurostats siffror och har harmoniserats. Utnyttjandet av förmånstullar på EU-export baseras på uppgifter från EU-handelspartnerns tullmyndigheter, som tillämpar olika metoder och praxis. Uppgifterna är därför inte harmoniserade och jämförbara.

Statistik över handeln med tjänster

Uppgifterna om handeln med tjänster baseras främst på **betalningsbalansstatistik** och Eurostats **databas över multinationella företags verksamhet** (statistik över utländska dotterbolag). Den förstnämnda omfattar leveranssätt 1 (gränsöverskridande), 2 (konsumtion utomlands) och 4 (leverans från fysiska personer i det andra landet) medan den sistnämnda omfattar leveranssätt 3 (etablering). De senaste årliga uppgifter som finns tillgängliga om handeln med tjänster avser 2018, om inget annat anges.

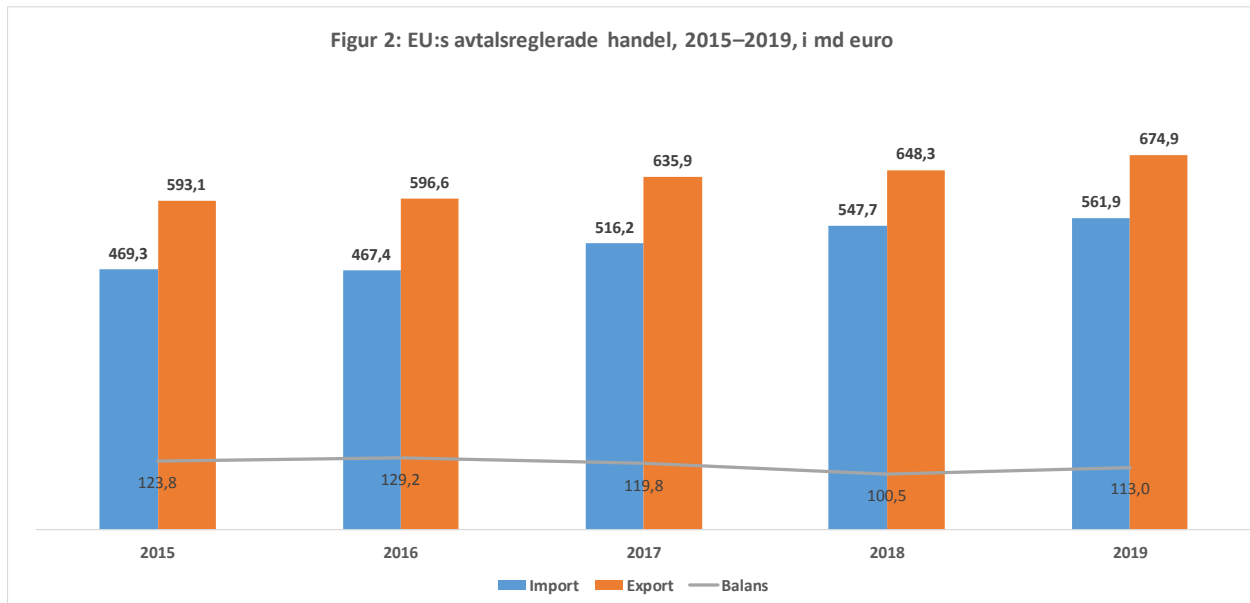
Anm.: Uppgifter om betalningsbalans är begränsat uppdelade utifrån handelsflöden per sektor, och ingen uppdelning görs utifrån leveranssätt när det gäller tjänstehandelsflöden. Statistiken över utländska dotterbolag är uppdelad i detalj, men för att erhålla det faktiska värdet av handeln med tjänster (eller varor) inom leveranssätt 3 måste siffrorna korrigeras för återexport (i statistiken över utländska dotterbolag ges t.ex. omsättningen för multinationella EU-företag i Förenta staterna, och för att erhålla värdet av den lokala försäljningen, export inom leveranssätt 3, måste uppgifterna exkludera export vid EU-företag som är etablerade i Förenta staterna).

Statistik över utländska direktinvesteringar

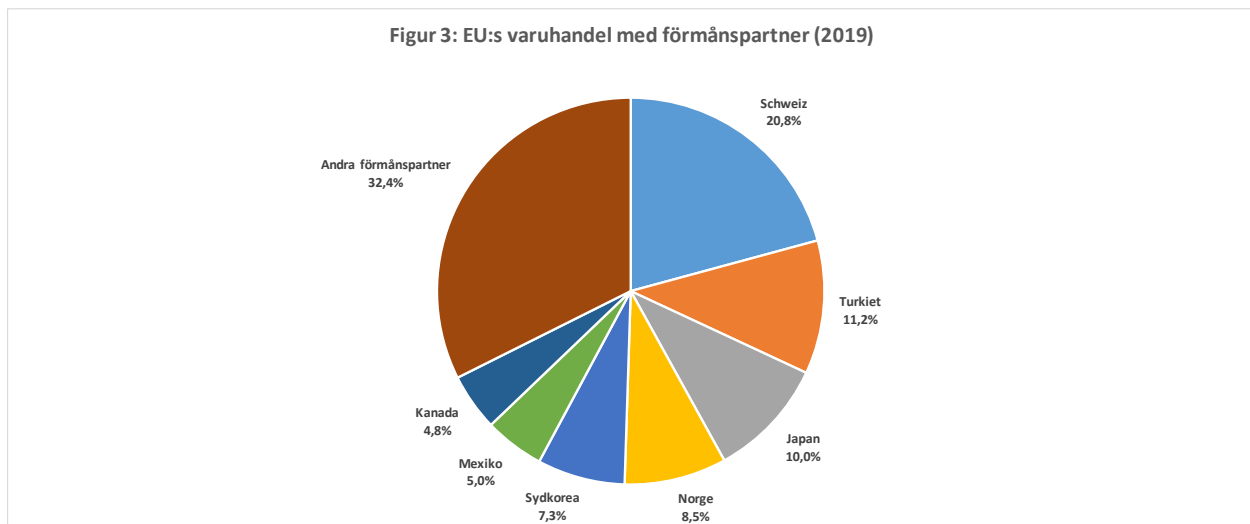
Uppgifterna om flöden av och ackumulerade utländska direktinvesteringar hämtas främst från **Eurostat och FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad)**. De senaste årliga uppgifter som finns tillgängliga om handeln med tjänster avser 2018, om inget annat anges.

2. ÖVERSIKT ÖVER DE VIKTIGASTE SLUTSATSERNA: HANDELSFLÖDEN

Detta avsnitt handlar om utvecklingen av handeln mellan EU och 65 viktiga förmånshandelspartner under 2019, vilket utgör 29 % av den totala EU-importen och 32 % av den totala EU-exporten. Det har lett till ett handelsöverskott för EU på 113 miljarder euro, vilket är en ökning med 12 % sedan förra året.

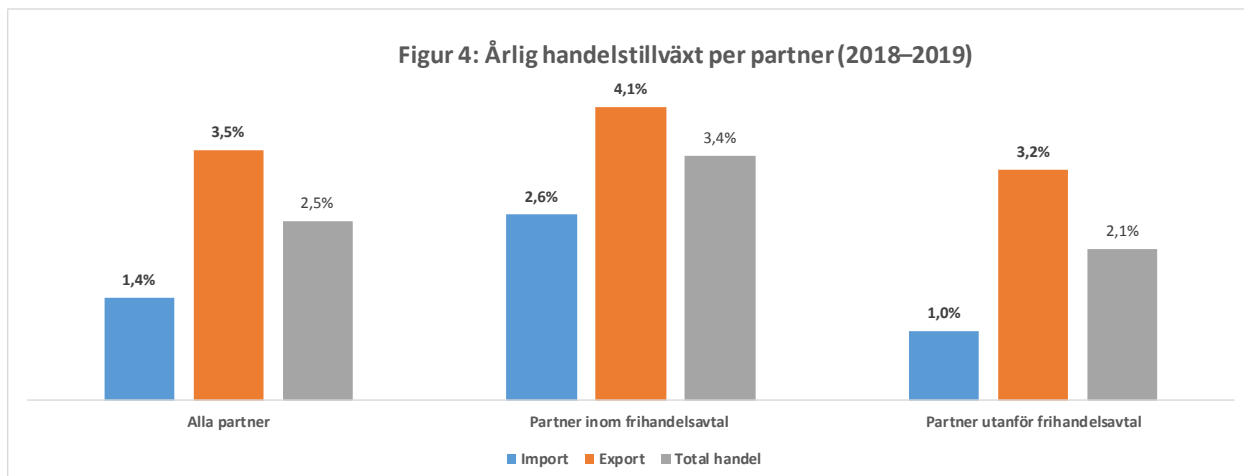

Schweiz förblev EU:s största förmånspartner och stod för 21 % av handeln. Därefter kom Turkiet med 11 %, Japan med 10 % och Norge med 8,5 %. Tillsammans stod dessa partner för hälften av EU:s förmånshandel.

EU:s varuhandel med de 65 partnerna ökade 2019 med 3,4 %. Detta är en större ökning än för EU:s handel med övriga världen (dvs. alla EU:s handelspartner, +2,5 %) och mer än EU:s handel med icke-förmånspartner sett för sig (övriga världen minus de 65 förmånspartner, +2,1 %).

Förmånsexporten (+4,1 %) och förmånsimporten (+2,6 %) av varor ökade kraftigare än exporten och importen med övriga världen (3,5 respektive 1,4 %).

Utvecklingen inom varuexporten

Industriprodukter utgjorde 92 % av all EU-export till förmånspartner under 2019. EU exporterade fortfarande mest maskiner, kemikalier och transportutrustning, och exporten ökade med 1,5 %, 6,3 % respektive 5,7 %. Maskiner och apparater förblev den enskilt största kategorin och utgjorde ungefär 25 % av exporten inom ramen för förmånsavtal. Maskiner och mekaniska apparater samt motorfordon var fortfarande de största sett till värde och utgjorde cirka 30 % av den totala exporten av andra produkter än jordbruksprodukter till de 65 förmånspartnerna. Elektriska maskiner och apparater samt läkemedelsprodukter stod var för sig för cirka 9 %. Det som ökade mest under året var exporten av flygplan (+50 %), läder (+43 %) samt pärlor och ädelstenar (+35 %).

EU:s export av **jordbruksbaserade livsmedel** ökade med 8,7 % under 2019. Drycker hamnade i topp sett till värde och utgjorde 15 % av förmånsexporten av jordbruksbaserade livsmedel (+8,6 %). Spannmål, mejeriprodukter och kött stod för ungefär 8 % vardera och ökade med 39 %, 13,2 % respektive 0,7 %.

Utnyttjandet av förmånstullar på EU-export kan inte undersökas i rapporten, eftersom uppgifter fanns tillgängliga i ett sent skede och på grund av det antal avtal som rapporten omfattar. Kommissionen använder sig av efterhandsutvärderingar¹² eller genomförandestudier

¹² Se t.ex. efterhandsutvärderingen av frihandelsavtalet EU–Sydkorea (slutlig rapport, avsnitt 10.7); efterhandsutvärderingen av associeringsavtalen med sex Medelhavsländer (interimsrapport, s. 16, 106 och 198–200); efterhandsutvärderingen av avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Cariforum (utkast till interimsrapport, avsnitt 4.5).

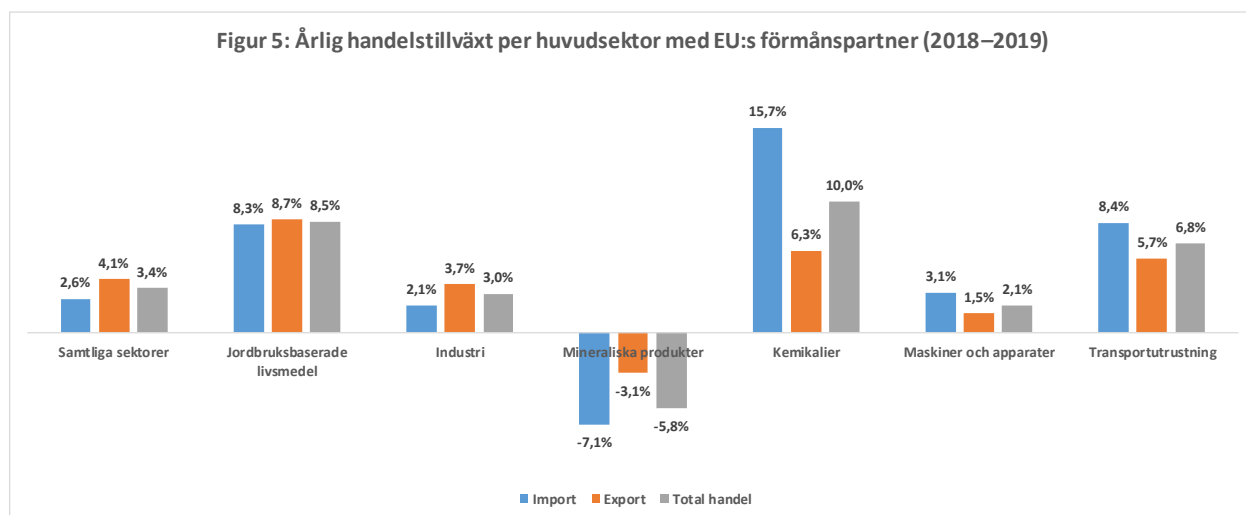
för att undersöka utnyttjandet av förmånstullar och kommer att göra större ansträngningar på detta område. Kommissionen samlar in uppgifter om utnyttjandet av förmånstullar från sina partnerländer. Kommissionen kommer att offentliggöra dem på sin webbplats för att öka insynen och uppmuntra näringslivsorganisationer och medlemsstater att göra undersökningar på egen hand. Kommissionen fortsätter att samarbeta med handelspartnerna för att få tillförlitliga uppgifter om förmånsexporten och fortsätter sin dialog med medlemsstater, näringslivsorganisationer och sektorer för att få bättre kännedom om varför förmånstullar inte utnyttjas fullt ut.

Utvecklingen inom varuimporten

Industriprodukter utgör 91 % av all import från de 65 förmånspartnerna, och importen ökade med 2 % under 2019. De största tre kategorierna var maskiner och apparater (+3 %), kemikalier (+16 %) och mineralprodukter (-7 %). Importen av jordbruksbaserade livsmedel ökade med 8,3 %. Mest importerades ätbar frukt och ätbara nötter (+3,9 %), kakaoberedningar (+6,5 %), kaffe och te (-0,2 %) och spannmål (+22,9 %)¹³.

Industriprodukter och jordbruksbaserade livsmedel

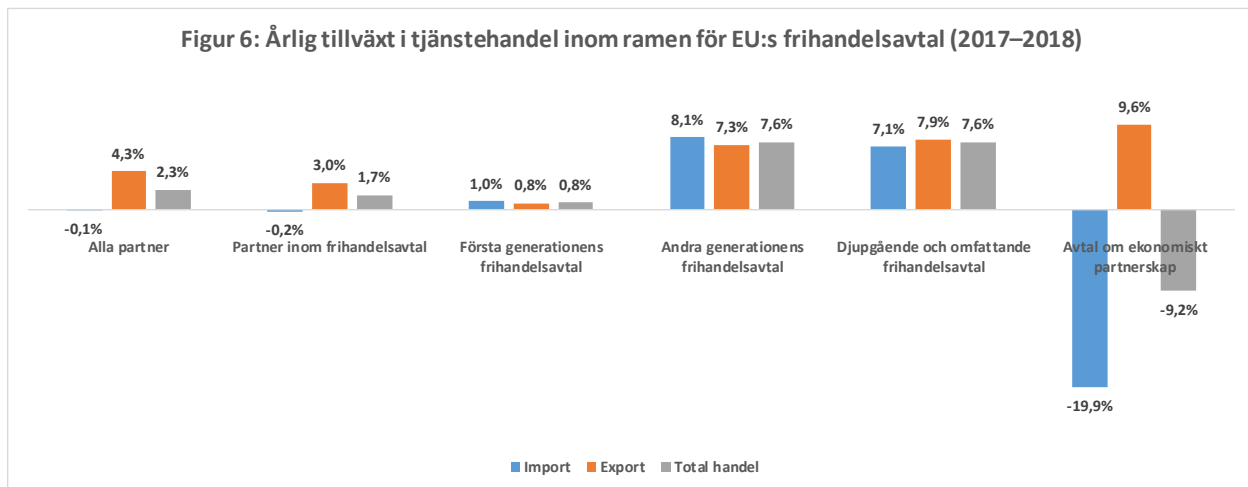
Handeln med industriprodukter med de 65 partnerna ökade med 3 %, medan handeln med jordbruksbaserade livsmedel ökade med 8,5 %. EU:s handel med industriprodukter fick ett överskott på 106,6 miljarder euro, vilket är en ökning med 11,8 miljarder euro jämfört med 2018. EU:s handel med jordbruksbaserade livsmedel fick ett överskott på 6,4 miljarder euro, vilket är en ökning med 651 miljoner euro jämfört med 2018.

¹³ Se avsnitt 6 för mer information om utvecklingen inom handeln med jordbruksbaserade livsmedel.

Utvecklingen inom handeln med tjänster

Uppgifterna för 2018 är de senaste siffrorna för **handeln med tjänster**. Tjänstehandeln med de 65 partner som omfattas av denna rapport ökade med 1,7 % under 2018, vilket är mindre än den totala EU-handeln med tjänster (+2,3 %). Samtidigt skapades ett handelsöverskott på 80 miljarder euro, vilket är en ökning med 11,5 % jämfört med 2017. Många av de avtal som ingicks före 2007 års meddelande om Europa i världen¹⁴ saknar omfattande bestämmelser om tjänster – till exempel EU:s handelsavtal med sin näst viktigaste handelspartner för tjänster, Schweiz. Tjänstehandeln med de förmånspartner som omfattas av rapporten och som gjorde tjänsteåtaganden¹⁵ ökade med 3,3 % under 2018, vilket är mer än inom EU:s totala tjänstehandel. Handeln med tjänster ökade betydligt mer med förmånsparterna i senare handelsavtal (+7,6 %) än med äldre partner (+0,8 %).

3. ÖVERSIKT ÖVER DE VIKTIGASTE SLUTSATSERNA PER REGION

3.1 ASIEN

EU tillämpade handelsavtal med tre asiatiska ekonomier under 2019: Sydkorea, Japan och Singapore¹⁶. Genom dessa avtal kunde EU:s företag förbli konkurrenskraftiga med tanke på de handelsavtal som tredjeländer ingått på senare tid, till exempel det övergripande och progressiva avtalet för Stillahavspartnerskapet (CPTPP)¹⁷ som både Japan och Singapore är parter i. De bidrog även till skärpta internationella standarder, som är hörnstenen i de icke-tariffära

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0567:FIN:sv:PDF>

¹⁵ Norge, Ukraina, Moldavien, Georgien, Chile, Centralamerika, de andinska länderna, Mexiko, Kanada, Cariforum, Sydkorea och Japan.

¹⁶ EU:s avtal med Singapore trädde i kraft den 21 november 2019.

¹⁷ <https://www.mti.gov.sg/Improving-Trade/Free-Trade-Agreements/CPTPP>

åtagandena i de tre avtalen. De allra senaste avtalen med Singapore, som är medlem i Sydostasiatiska nationers förbund (Asean), och Japan är centrala för hela regionen, och EU:s företag kan utnyttja dessa för att utöka sin verksamhet till grannländerna. Frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea har tillämpats i åtta år. Enligt den efterhandsutvärdering¹⁸ som offentliggjordes i mars 2019 ledde det till vinster för både EU:s ekonomi (+4,4 miljarder euro) och den sydkoreanska ekonomin (+4,9 miljarder euro), trots en svår period efter den ekonomiska krisen då efterfrågan och den internationella handeln minskade.

3.1.1 Sydkorea

Den ekonomiska tillväxten i Sydkorea var fortsatt låg 2019 eftersom den globala konjunkturavmattningen och spända handelsförbindelser hämmade exporten, samtidigt som en stor osäkerhet fanns för investerarna. **Att EU:s industriexport till Sydkorea minskade** med 1,3 % skulle i viss mån bland annat kunna förklaras av en svag inhemsk efterfrågan till följd av nedgången i fråga om halvledare och handelstvisten mellan Förenta staterna och Kina. **Handeln med tjänster fortsatte att öka** med 3,6 % 2018 jämfört med 2017, vilket är en kraftigare ökning än i EU:s handel med övriga världen. Frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea har också stimulerat en ökning av utländska direktinvesteringar mellan de båda parterna. Senast tillgängliga uppgifter visar att EU:s ackumulerade utländska direktinvesteringar i Sydkorea ökade 2018 med 4 % till 46 miljarder euro, medan Sydkoreas ackumulerade utländska direktinvesteringar i EU ökade med 1 % till 25 miljarder euro.

Framsteg i genomförandet 2019

- **Sydkorea godkände nötköttsexport** från Danmark och Nederländerna.
- EU:s och Sydkoreas arbetsgrupp om geografiska beteckningar har underlättat för en **utvidgning av den förteckning över geografiska beteckningar** som skyddas genom avtalet.

Olösta frågor

- Tio medlemsstater väntar fortfarande på att få exportera nötkött till Sydkorea. Sydkorea godtar inte principen om regional uppdelning av djursjukdomar, vilken är viktig för att skapa förutsägbara och varaktiga handelsvillkor för kött- och fjäderfäprodukter.
- Sydkorea måste fortfarande upprätta ett effektivt ersättningssystem för rätten till offentligt framförande.
- EU drev sitt ärende mot Sydkorea i enlighet med kapitlet om handel och hållbar utveckling i avtalet, eftersom Korea inte hade fullgjort sina åtaganden att ratificera viktiga konventioner från

¹⁸ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157716.pdf

Internationella arbetsorganisationen (ILO) och skydda arbetstagares rättigheter. I juli begärde EU en expertpanel, som inrättades i december¹⁹.

3.1.2 Japan

År 2019 var det första hela kalenderår då avtalet mellan EU och Japan om ett ekonomiskt partnerskap tillämpades²⁰. Japan är EU:s **sjunde största handelspartner** och står för 3 % av utrikeshandeln.

Varuhandeln mellan parterna ökade med **5,8 %** under 2019. Den traditionella EU-exporten till Japan, till exempel läkemedel, transportutrustning och maskiner, ökade stadigt. En större ökning skedde inom produktkategorier som omfattas av sänkta tullavgifter, däribland textilier, kläder och skodon, och ökningen var i genomsnitt cirka 10 %.

Japan var den näst största destinationen bland förmånspartner som omfattas av denna rapport **för EU:s export av jordbruksbaserade livsmedel**, som 2019 **ökade med 16 %**. Avtalet börjar därmed förverkliga sin enorma potential att öka EU:s export av många produkter, till exempel gris- och nötkött, ost, bearbetade jordbruksprodukter och vin. Ett märkbart framsteg är Japans stegvisa godkännande och erkännande av EU:s oenologiska metoder.

Tyska fruktviner är vinnare i den uppgående solens land

Den tyska fruktvinstillverkaren Katlenburger Winery, ett företag som har 90 anställda och som grundades 1925, välkomnar handelsavtalet mellan EU och Japan. Tullen på Katlenburgers produkter, som tidigare var 33 eurocent per liter, har avskaffats, vilket gör det lättare för företaget att konkurrera på en allt mer priskänslig marknad.

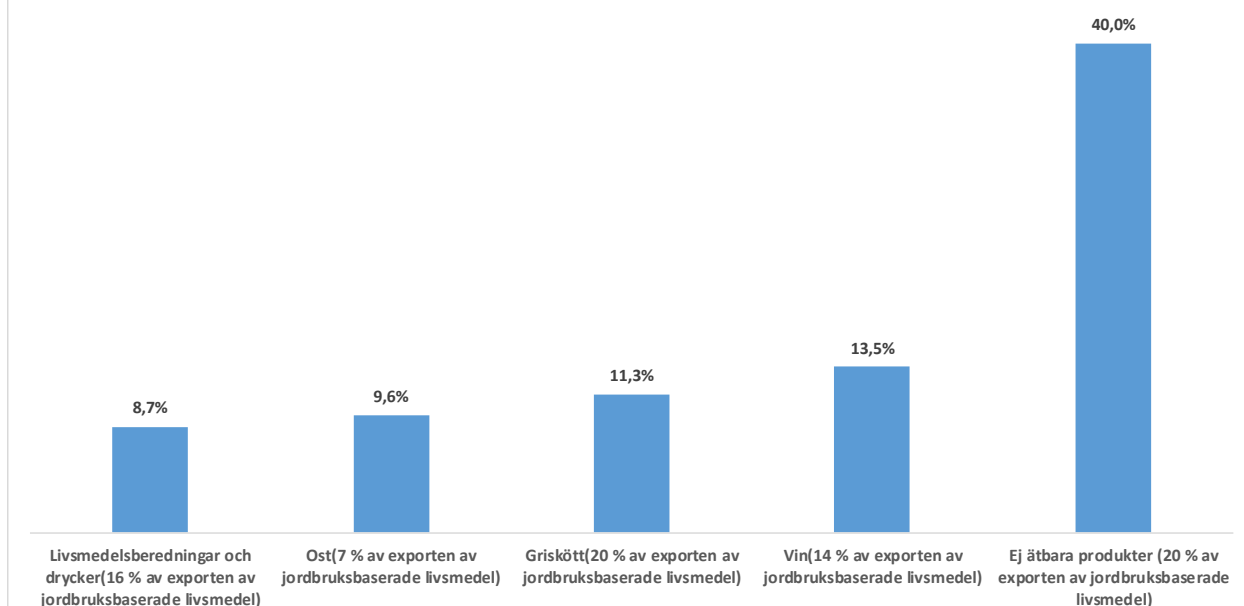
”Inte minst småföretagen är beroende av export, eftersom de inhemska marknaderna blir allt tuffare och i allt större utsträckning domineras av storföretag med stor reklambudget.”

Klaus Demuth, vd, Katlenburger Kellerei GmbH & co. KG

¹⁹ För mer information om den pågående tvisten, se avsnitt 8 om rättsliga verkställighetsåtgärder.

²⁰ En sammanfattning av de viktigaste framstegen vid avtalets första årsdag finns på <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2107>

Figur 7: Årlig tillväxt i den viktigaste exporten av jordbruksbaserade livsmedel från EU-27 till Japan (2018–2019)

Mer än **hälften av alla EU-varor som uppfyllde kraven** för förmånstullar enligt avtalet mellan EU och Japan om ett ekonomiskt partnerskap **omfattades faktiskt av förmånstullar** under 2019 (53 %). De flesta av EU:s jordbruksprodukter omfattades av förmånstullar (86 % i genomsnitt), framför allt kött (99 %) och vin (93 %). Industriprodukter från såväl Japan som EU omfattades i betydligt lägre grad, nämligen 35 % i genomsnitt, på grund av de komplexa försörjningskedjorna och de relativt lägre förmånsmarginalerna. EU:s export av kemikalier och textilier skulle till exempel ha kunnat ge besparingar på ytterligare 115 miljoner euro respektive 92 miljoner euro. Utnyttjandet av förmånstullar ökar i regel under årens lopp eftersom företagen ofta behöver viss tid att anpassa sig till de nya handelsvillkoren – till exempel genom att granska försörjningskedjorna och de interna redovisningsmekanismerna. I medvetandehöjande syfte stärkte kommissionen även sitt samarbete med medlemsstater och företag och deltog i gemensamma företag tillsammans med Japan, framför allt informationsåtgärder via Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan²¹.

²¹ <https://www.eu-japan.eu/>

Framsteg i genomförandet 2019

- Japan samtyckte till att tillämpa ett **förenklat tullförfarande** för ansökan och erhållande av förmånstullar genom att åtgärda företagens initiala svårigheter²².
- Japan **förbättrade kvotförvaltningsförfarandena** för import av vissa jordbruksråvaror och bearbetade jordbruksprodukter för att förenkla användningen av kvoter.
- Japan vidtog **konkreta åtgärder för att förbereda sig inför genomförandet av bestämmelserna om handel och hållbar utveckling**, och inrättade bland annat en nationell rådgivande grupp. Japan måste fortfarande ratificera två grundläggande ILO-konventioner om icke-diskriminering och om tvångsarbete.

3.1.3 Singapore (förberedelser inför ikraftträdandet)

Frihandelsavtalet mellan EU och Singapore har varit i kraft sedan den 21 november 2019. Avtalet förväntas gynna EU:s export och investerare, inbegripet de över 10 000 EU-företag som är etablerade i Singapore. Singapore är EU:s största handelspartner i Sydostasien och står för en tredjedel av EU:s handel med regionen och mer än två tredjedelar av EU:s ackumulerade utländska direktinvesteringar i regionen.

Under 2019 **ökade kommissionen takten i förberedelserna inför avtalets ikraftträdande** genom att kommunicera med aktörer på båda sidor, och kommissionen stärker redan sin övervakningsfunktion gentemot de singaporienska myndigheterna i fasen före genomförandet. En av de första framgångarna var att 138 geografiska EU-beteckningar registrerades och blev skyddade i Singapore inom ramen för singaporiensk lagstiftning.

3.2 NORD-, LATIN- OCH SYDAMERIKA

3.2.1 Kanada

Det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan EU och Kanada (**Ceta**) har tillämpats provisoriskt sedan den 21 september 2017, bortsett från ett fåtal bestämmelser, bland annat om investeringsdomstolssystemet. Ett betydande framsteg gjordes 2019 med det framtida genomförandet av **investeringsdomstolssystemet**²³: Kommissionen antog fyra förslag²⁴ i oktober som kommer att bidra till att säkerställa de etiska standarderna och integritetsstandarderna för domarna och en effektiv överklagandefunktion inom systemet. Detta

²² Information om de åtgärder som tullmyndigheterna ska vidta finns här: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/july/tradoc_157973.pdf

²³ Bestämmelserna om investeringsdomstolssystemet tillämpas inte provisoriskt och kommer att träda i kraft först när alla EU-medlemsstater har ratificerat Ceta.

²⁴ Förslagen rör 1) bestämmelserna om appellationsdomstolen, 2) uppförandekoden för domstolspersonal, 3) bestämmelserna om medling och 4) förfarandet för att anta bindande tolkningar.

kommer att vara den första överklagandefunktion av detta slag som används i internationella investeringsavtal.

Under det andra år då Ceta tillämpades provisoriskt **gjorde kommissionen ytterligare framsteg med att faktiskt genomföra avtalet**, genom att bygga vidare på de 20 kommittéer och dialoger som inrättades 2018. Kommissionen tog upp vissa handelsstörningar, framför allt beträffande jordbruksexporten. Kommissionen fortsatte samtidigt att intensifiera och utöka sin samarbetsagenda med Kanada i frågor av gemensamt intresse (t.ex. små och medelstora företag, jämställdhetsfrågor och klimatförändringar) på bilateral och multilateral nivå.

Framsteg i genomförandet 2019

- *Tullkvoter för ost*: Samarbetet med Kanada fortsatte med en översyn av tullkvoterna i Ceta i syfte att få dem att fungera bättre. Kanada är nu EU:s fjärde största marknad för ostexport sett till värde.
- *Diskriminerande metoder inom vin- och spritsektorn*²⁵: Metoderna diskuterades inom kommittén för viner och spritdrycker. Vissa framsteg gjordes eftersom British Columbia avskaffade bestämmelserna om att endast viner från British Columbia fick säljas i livsmedelsbutikerna. Hinder kvarstår dock i andra provinser.
- *Servicekostnadsavgifter*: På grundval av revisioner som gjorts i Ontario och Quebec på EU:s begäran torde servicekostnadsavgifter som tillämpas i dessa provinser på viner och spritprodukter från EU komma att sänkas. Dessa avgifter har att göra med de kostnadsskillnader som uppstår vid provinsernas hantering av importerade och inhemska produkter.

Samarbetet mellan EU och Kanada på områden av gemensamt intresse

- *Klimatförändringar*: I februari hölls en workshop för företag inom ren teknik till följd av en konferens i januari där man diskuterade hur Ceta kan utnyttjas på bästa sätt för att fullgöra EU:s och Kanadas åtaganden inom ramen för Parisavtalet. I workshoppen deltog små och medelstora företag som är aktiva inom exempelvis solenergi-, avfalls- och energieffektivitetssektorn samt sektorn för avskiljning och lagring av koldioxid i EU och Kanada.
- *Regleringssamarbete*: EU och Kanada började utbyta information om säkerhetsvarningar på konsumentprodukter och Kanadas omarbetade regelverk för transport av levande djur, vilket trädde i kraft i februari 2020. Kanada gick med på att avskaffa dubbeltestning av solfilter som Kanada importerar från EU.

²⁵ Australien överklagade skatten på importerade spritdrycker till Världshandelsorganisationen tillsammans med EU som tredje part.

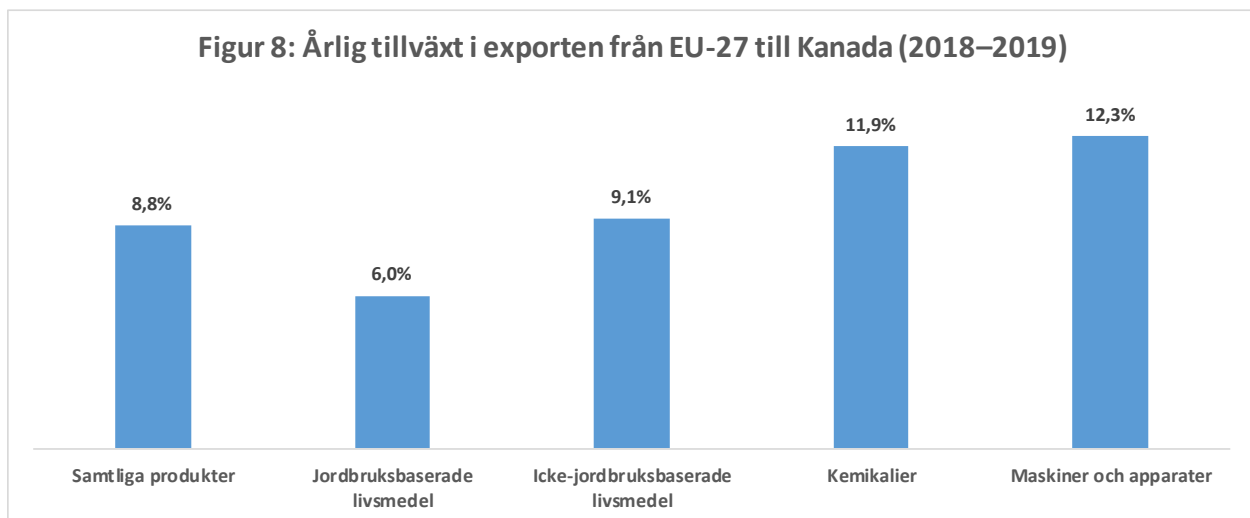
Fransk peppar hettar upp det kanadensiska köket

Maritxu och Eric Amestoy har odlat chilifruktar på sin lilla gård i Baskien i tio år och har exporterat sin ”piment d’Espelette” till Kanada sedan 2016. De har utökat sin produktion till grönsaker och ägg. Inga kemiska produkter används på gården.

Genom Ceta avskaffades tullar, och vidare innebar det förenklade administrativa förfaranden och ett stärkt skydd av den geografiska beteckningen (GB) för ”piment d’Espelette”. Som en följd av detta har efterfrågan ökat, och Amestoy har ökat sin produktion från 30 till 200 kilo.

Bilateral handel – utvecklingen under 2019

Den bilaterala handeln med varor och tjänster förenklades genom Ceta och fortsatte att öka. Den uppgick till 92 miljarder euro, vilket är en ökning med 24,5 % jämfört med handeln före Ceta, vilken i genomsnitt uppgick till 73,9 miljarder mellan 2015 och 2017. Av industriprodukterna stod maskiner och läkemedel för den största ökningen i EU:s export jämfört med 2018, med 15 respektive 18 %.

Utnyttjandet av förmånstullar vid export av EU-varor till Kanada inom EU-27 ökade från 38 % 2018 till 48 %. Det totala utnyttjandet av förmånstullar fortsätter att påverkas av det låga utnyttjandet av förmånstullar på EU-export av bilar och bildelar (26 %), vilken utgör 39 % av den förmånsberättigade exporten från EU-27 till Kanada. Kommissionen samarbetade aktivt med branschorganisationer, berörda företag och experter för att få bättre kunskap om skälen till detta. Industrin, särskilt fordonsindustrin, förklarade att avtalet fortfarande var relativt nytt och att företagen behövde mer tid på sig för att införa processerna och it-systemen för att få de nödvändiga uppgifterna från leverantörerna. Fordonsindustrin bekräftade även att den avsåg att begära förmånstullar retroaktivt, eftersom detta var möjligt i upp till tre år enligt Ceta. Industrin i stort framhöll att man måste nå ut ännu bättre till EU:s företag om fördelarna med Ceta och om

hur de kan utnyttjas. För att göra det lättare att utnyttja förmånerna fortsatte kommissionen under 2019 att ge särskild vägledning, genom att offentliggöra en handbok om Cetas ursprungsregler i september 2019²⁶ och ett faktablad om textilier och kläder på flera olika EU-språk²⁷.

3.2.2 Partnerländer i Latinamerika

EU har **fyra handelsavtal med elva latinamerikanska länder**: Mexiko, Chile, de andinska partnerna Colombia, Ecuador och Peru samt de sex centralamerikanska partnerna (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua och Panama). Så snart Mercosuravtalet har trätt i kraft kommer EU att ha förmånshandelsförbindelser med praktiskt taget alla latinamerikanska länder, förutom Bolivia och Venezuela, vilket är mer än någon annan region och på samma nivå som Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta). Avtalet med Mexiko till exempel ingicks i början av 2000-talet och moderniserades för att öka handeln, främja deltagandet av små och medelstora företag och införa nya bestämmelser om exempelvis tjänster (digitala, maritima och finansiella tjänster osv.), energi eller investeringar som kommer att ge EU:s företag större möjligheter och gynna konsumenterna. I kapitlet om handel och hållbar utveckling fastställdes dessutom sysselsättnings- och miljöåtaganden, inbegripet åtaganden i fråga om Parisavtalet och de grundläggande ILO-konventionerna. En liknande modernisering görs nu tillsammans med Chile.

EU:s avskaffande av tullar på de flesta produkter gör det lättare för de latinamerikanska partnerna att diversifiera sin export och bättre integreras i värdekedjorna och den globala ekonomin. Avtalen innebär nya möjligheter för EU:s företag på tillväxtmarknader med stor tillväxtpotential och ger dem tillgång till viktiga råvaror och insatsvaror för industrin och jordbruket.

EU:s roll i Latinamerika är fortsatt stark: EU är den största källan till utvecklingssamarbete och utländska direktinvesteringar i Latinamerika och är den tredje största handelspartnern efter Förenta staterna och Kina. Förenta staterna har bibehållit sin mångåriga ställning som Latinamerikas största handelspartner, men Kina har de senaste åren gått om EU som den näst största partnern. Mönstren varierar: Mexiko och Centralamerika har närmast band till den amerikanska ekonomin, de mineralrika andinska länderna stärker sin handel med Kina medan Kina och EU är de viktigaste partnerna för Mercosurländerna.

Bilateral handel: Utvecklingen under 2019

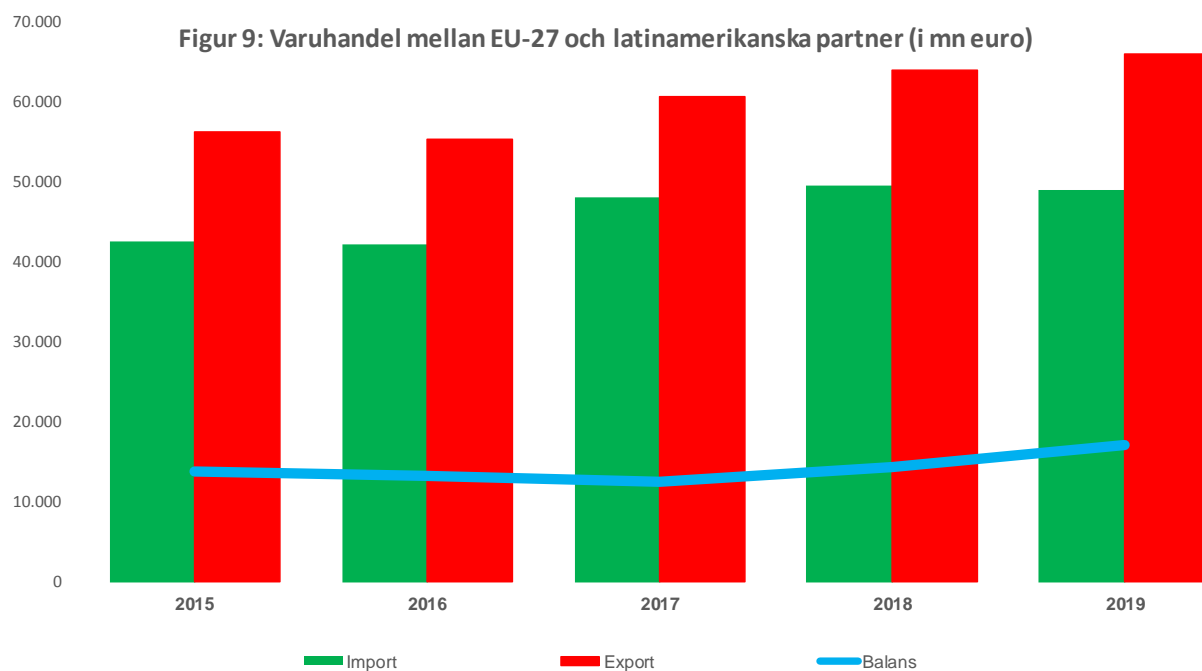
EU:s handelsavtal har över tid **bidragit till att befästa EU:s ställning som investerare och handelspartner** i regionen. Genom avtalen har det även blivit lättare att motverka urholkandet

²⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/ceta_guidance_en.pdf

²⁷ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/november/tradoc_158417.pdf

av förmånstullar till följd av handelsavtal som latinamerikanska partner har ingått med länder som Förenta staterna eller Kina.

Handeln mellan EU och dess nuvarande latinamerikanska handelspartner plus Mercosur uppgick till 192 miljarder euro, och EU:s överskott utgjorde 22 miljarder euro. **EU:s export av varor** till de elva latinamerikanska länder som EU har handelsavtal med **ökade med 12 %**, från strax under 59 miljarder euro 2015 till 66 miljarder euro. EU har bevarat en marknadsandel av dessa länders import på cirka 12 % medan Förenta staternas har minskat något från 42,5 % till 40,3 %. Kinas andel har också legat på en stabil nivå på cirka 19 %²⁸.

Handelsavtal kan leda till **nya marknader för EU:s jordbruksbaserade livsmedel. Exporten av jordbruksprodukter från EU till latinamerikanska länder** som har handelsavtal med EU har mer än **fördubblats** det senaste årtiondet. Detta beror mestadels på avskaffade eller sänkta tullar enligt handelsavtalen, vilka ofta låg på relativt höga nivåer för jordbruksprodukter.

Bananer är fortfarande den mest exporterade råvaran till EU från Centralamerika och Andinska gemenskapen, och exporten omfattades av en **stabiliseringsmekanism**, som upphörde i slutet av december 2019. Mekanismen innebär att kommissionen, vid uppnåendet av den årliga utlösande importvolym per land som föreskrivs i avtalet, undersöker hur importen påverkar situationen på unionsmarknaden för bananer och beslutar att antingen tillfälligt upphäva förmånstullen eller att ett sådant upphävande inte är lämpligt. Den totala årliga importen av färska bananer från latin-

²⁸ Källa: IMF, Direction of Trade Statistics (DOTS).

och centralamerikanska länder som omfattades av stabiliseringsmekanismen för bananer utgjorde 72,9 % av den samlade utlösande nivån under 2019. Av de berörda partnerländerna var det endast Peru, Nicaragua och Guatemala som överskred sina utlösande volymer. Kommissionen konstaterade att ett tillfälligt upphävande var olämpligt, eftersom importen från dessa länder utgjorde en mycket liten del av den totala importen av bananer när de respektive tröskelvärdena överskreds.

På begäran av de **andinska och centralamerikanska partnererna** hölls diskussioner under 2019, på grundval av bestämmelser i respektive avtal, om att undersöka en ytterligare **liberalisering av tullarna på bananer**. Efter att hänsyn tagits till alla relevanta faktorer, inbegripet stabiliteten på EU:s marknad, konstaterades det att tullarna på färska bananer från centralamerikanska länder och Colombia/Ecuador/Peru **bör bibehållas på den befintliga nivån 75 euro per ton**.

Framsteg i genomförandet 2019

Exempel på framsteg i fråga om handel och hållbar utveckling

- Tack vare ett **nytt EU-finansierat stödprogram** träffades företrädare för civilsamhället från EU och Colombia, Ecuador och Peru i Bogotá, Colombia, medan företrädare från EU och de sex centralamerikanska länderna träffades i Antigua, Guatemala.
- Det lanserades ett **EU-finansierat program om ansvarsfullt företagande i Latinamerika**, vilket genomfördes i partnerskap med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)²⁹, ILO³⁰ och kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR)³¹.

Framsteg i frågor om marknadstillträde under 2019

- **Ecuador** avskaffade ytterligare tullar ("skattestämplor") på importerade alkoholhaltiga drycker och gjorde det därmed möjligt för alkoholhaltiga drycker från EU att konkurrera med lokala drycker på lika villkor.
- **Mexiko** lättade på restriktionerna på import av belgiska päron och italienska kiwifrukt och godkände import av griskött från Nederländerna.
- EU inledde en **tvist vid Världshandelsorganisationen (WTO) mot Colombia** och dess antidumpningsåtgärder på fryst potatis från Belgien, Tyskland och Nederländerna³².

EU:s handelsavtal främjar partnerskap mellan EU och Latinamerika, med antingen multilateralt samarbete eller hållbarhet som mål, precis som de mer omfattande associeringsavtal som EU har ingått med latinamerikanska länder. Latinamerikanska länder spelade och fortsätter att spela en viktig roll inom WTO: i regionen finns över en tredjedel av de

²⁹ <http://mneguidelines.oecd.org/rbclac.htm>

³⁰ https://www.ilo.org/americas/programas-y-proyectos/WCMS_735906/lang--en/index.htm

³¹ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Business/Pages/JointProjectResponsibleBusinessConduct.aspx>

³² <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2083>

länder som stöder EU:s förslag till ett tillfälligt flerpartsarrangemang vid WTO. EU och de andinska länderna och Centralamerika diskuterade även nationellt fastställda bidrag inom ramen för Parisavtalet, även om handelsavtalen ingicks före det sistnämnda.

3.3 EU:S GRANNLÄNDER

3.3.1 Partnerna vid Medelhavet och i Mellanöstern

De **frihandelsområden** som bildades inom ramen för de mer omfattande associeringsavtalen med länderna kring södra Medelhavet och i Mellanöstern (nedan kallade *handelsavtalen*) trädde i kraft i början av 2000. EU och de åtta länderna kring södra Medelhavet och i Mellanöstern, **Algeriet, Egypten, Jordanien, Libanon, Israel, Palestina**³³, **Marocko och Tunisien**, är av tradition mycket nära partner genom historiska och kulturella band och en geografisk närhet. EU är den största handelspartnern för samtliga länder, förutom Jordanien och Palestina, och för regionen som helhet. Inom ramen för **den europeiska grannskapspolitiken** erbjuder EU dessa länder privilegierade förbindelser, som bygger på ett ömsesidigt åtagande att respektera gemensamma värden – demokrati och mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, god samhällsstyrning, marknadsekonomiska principer och hållbar utveckling.

Ingen tull tillämpas nu på merparten av de industriprodukter som handlas mellan EU och dessa partner³⁴. Egypten slutförde processen med en fullständig avveckling av tullar på industriprodukter den 1 januari 2019 genom att avskaffa tullar på EU:s export av bilar. I januari inledde kommissionen en **efterhandsutvärdering** av sex av handelsavtalen. **Interimsrapporten**³⁵ offentliggjordes i april 2020. Enligt de preliminära resultaten har avskaffandet av tullavgifter inneburit **ekonomiska fördelar för länderna kring södra Medelhavet och i Mellanöstern**. Slutrapporten förväntas vara klar i december 2020.

Bilaterala förhandlingar pågår eller håller på att inledas i regionen, särskilt med Tunisien och Marocko, eftersom de befintliga handelsavtalen är inriktade på handel med varor. Syftet är att skärpa åtagandena och utvidga tillämpningsområdet till andra områden, till exempel jordbruk, tjänster, investeringar, handelsbestämmelser, lagstiftningskonvergens samt handel och hållbar utveckling.

Bilateral handel: Utvecklingen under 2019

³³ Denna beteckning ska inte uppfattas som ett erkännande av en palestinsk stat och påverkar inte medlemsstaternas olika ståndpunkter i frågan.

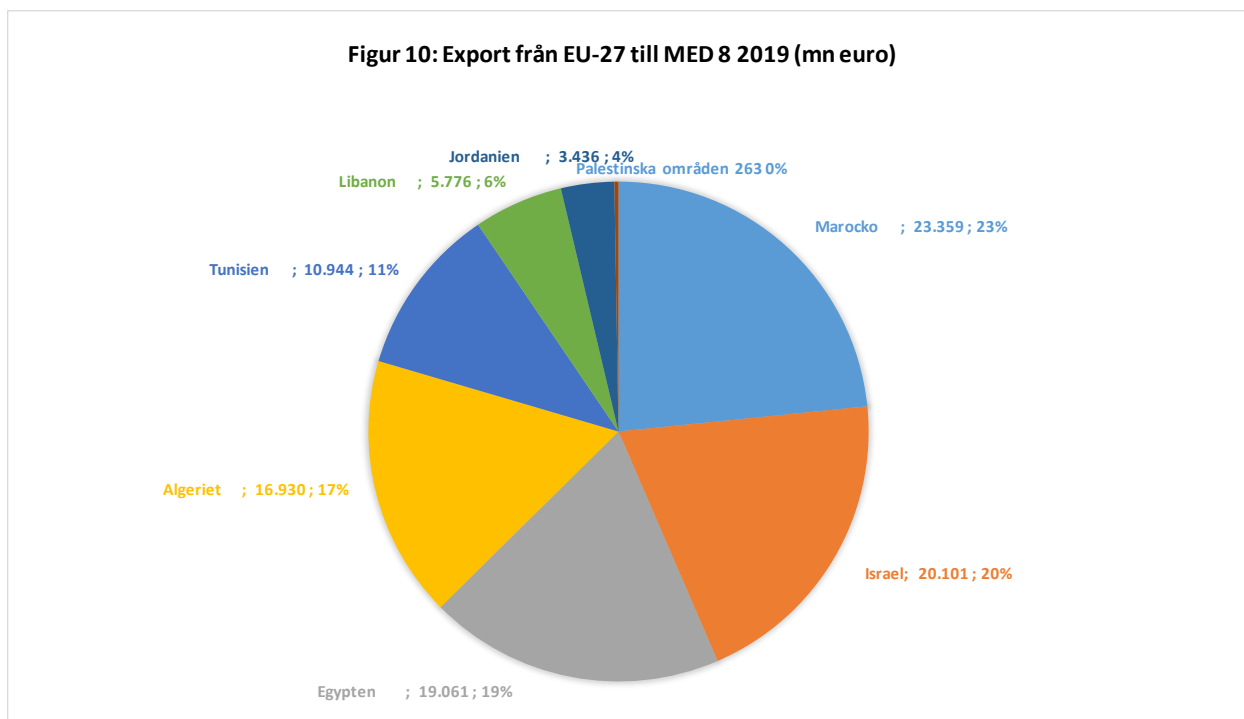
³⁴ Endast Algeriet fick skjuta upp den sista fasen i avskaffandet av tullar på ett antal industriprodukter som tullar fortfarande togs ut på, om än i reducerad form, fram till september 2020 (i stället för september 2017).

³⁵ <https://case-research.eu/en/ex-post-evaluation-of-the-impact-of-trade-chapters-of-the-euro-mediterranean-association-agreements-with-six-partners-algeria-egypt-jordan-lebanon-morocco-and-tunisia-interim-technical-report-101329>

Regionen står endast för 4 % av EU:s utrikeshandel men är en mycket viktig marknad för EU:s export, eftersom den innebär **möjligheter särskilt för små och medelstora företag inom vissa traditionella sektorer**, som textil- och keramiksektorn. Regionen fortsätter även att vara en viktig importkälla, särskilt inom energisektorn och sektorn för jordbruksbaserade livsmedel.

Under 2019 uppgick handeln mellan EU och regionen till cirka 150 miljarder euro för industriprodukter och 15 miljarder euro för jordbruksprodukter. **Handeln minskade något på årsbasis** med 0,17 % eller 248 miljoner euro. EU:s export till regionen minskade med 0,38 % från 100 miljarder euro till 99 miljarder euro mellan 2018 och 2019, främst till följd av handelsbegränsande åtgärder som vissa länder införde. Marocko, Israel och Algeriet förblev EU:s största handelspartner i regionen.

Under 2019 var Marocko regionens största **marknad för EU:s export**, följt av Israel och Egypten.

Om man ser till **handeln per sektor** utgörs 90 % av EU:s handel med regionen av industriprodukter (energiesektorn och tillverkade varor), och exporten minskade med 0,5 % medan importen stagnerade. **Handeln med jordbruksbaserade livsmedel ökade däremot med 6,2 % – 6,4 %** eller 623 miljoner euro för EU:s export och 6 % för importen. Detta visar att det finns en **outnyttjad potential att liberalisera jordbrukshandeln ytterligare**, särskilt vad gäller

Tunisien och Algeriet³⁶. Algeriet och Israel var EU:s största destination för jordbruksbaserade livsmedel i regionen. EU exporterade främst vete och andra spannmål, barnmat och levande djur.

Enligt Världsbankens ”Doing Business”-index 2020 **förbättrades företagsklimatet under 2019 i de flesta länder kring södra Medelhavet**, framför allt i Jordanien som var bland de tio länder där det hade förbättrats mest³⁷. **EU förblev den största investeraren i många av dessa länder** år 2018 och stod för mer än hälften av de utländska direktinvesteringarna i Marocko³⁸ och för 85 % i Tunisien³⁹. EU är den näst största utländska investeraren i Egypten med 21 % av de utländska direktinvesteringarna efter Förenade kungariket (39 %). Investeringarna överstiger 15 miljarder US-dollar (cirka 12,7 miljarder euro). 6 339 företag är verksamma där och ger över 192 000 arbetstillfällen⁴⁰. I Marocko genererade fordonssektorn över 85 000 direkta arbetstillfällen 2014–2018, vilket innebar att det totalt fanns 163 000 arbetstillfällen inom sektorn 2018. Vissa länder, framför allt Israel, är en viktig källa till utländska direktinvesteringar i EU.

Framsteg i genomförandet 2019:

- **Egypten** avskaffade kravet på **veterinärkontroller på levande djur** i EU som är avsedda för export till landet, till följd av en stärkt dialog på politisk och teknisk nivå. Egypten godtog även EU:s standarder för de flesta kraven på utsädespotatis och förenklade importen av modersmjölkersättning.
- **Tunisien** avskaffade **icke-automatiska importlicenser** på flera olika produkter vilka påverkade en mycket stor del av den bilaterala handeln med EU, till följd av EU-ingripanden vid WTO och i bilaterala sammanhang. Åtgärderna stred såväl mot det bilaterala avtalet som mot WTO:s bestämmelser.

³⁶ Det finns redan andra avtal om jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter och fiskeriprodukter mellan EU och Egypten, Israel, Jordanien och Marocko, men ännu inte Tunisien.

³⁷ Algeriets index förblev oförändrat med en mycket låg ranking, medan Libanons och Palestinas index försämrades.

³⁸ Office des Changes.

³⁹ *OECD Investment Policy Reviews: Tunisia 2012*.

⁴⁰ Egyptens allmänna myndighet för investeringar och frizoner (General Authority for Investment and Free Zones).

Viktiga olösta frågor – exempel

- **Algeriet** bibehåll sitt **förbud mot import av fordon** (från 2015) och läkemedel till vilka lokalproducerade motsvarigheter finns. Landet bibehåller avgifter som har en liknande verkan som tullavgifter på över 900 produkter, samtidigt som det tar ut högre tullavgifter än vad som är tillåtet enligt frihandelsavtalet på ytterligare 129 tullpositioner.
- **Egypten** bibehöll och utökade sitt **registreringssystem och sina kontroller före sändning** för 25 kategorier av tillverkade varor (vilka har funnits sedan 2016). Ett framsteg var dock inrättandet av en särskild registreringskommitté vid Egyptens ministerium för handel och industri i april 2019, eftersom detta möjliggjorde snabbare registrering för vissa EU-exportörer.

Ett nära **multilateralt** partnerskap bildades mellan EU och dess partner kring Medelhavet och i Mellanöstern, delvis genom regelbundna kontakter på teknisk nivå men även **ministernivå** under de 15 senaste åren. EU hjälper till exempel Algeriet och Libanon med deras ansökningar om att ansluta sig till WTO och stöder Palestinas begäran om att få observatörsstatus i WTO:s allmänna råd och dess underordnade organ.

3.3.2 Georgien, Moldavien och Ukraina

De **djupgående och omfattande frihandelsavtal** som har tillämpats mellan EU och Georgien och Moldavien sedan 2016 samt Ukraina sedan 2017 är en del av den mer omfattande **ramen för det östliga partnerskapet**, ett gemensamt politiskt initiativ som inleddes 2009 för att fördjupa och stärka förbindelserna mellan EU och dess medlemsstater och deras sex grannar i öst⁴¹. De djupgående och omfattande frihandelsavtalen är oundgängliga verktyg för ömsesidigt marknads-tillträde men även för att föra en värdebaserad dagordning, främja demokrati och öppna och oberoende institutionella strukturer samt hjälpa partnerländer att förändra sina ekonomier och bli mer delaktiga i internationell handel. De djupgående och omfattande frihandelsavtalen baseras på två nyckelpelare: **liberalisering av handel** och **tillnärmning av lagstiftning**.

Liberalisering av handel (frihandelsdelen i de djupgående och omfattande frihandelsavtalen) innebär att avskaffa tullar och minska icke-tariffära handelshinder för varor, tjänster och investeringar och därmed öka båda sidors marknadsstillträde för varor och tjänster. Parterna i respektive avtal utbyter regelbundet information och följer handelsutvecklingen. EU är den största handelspartnern för alla de tre länder som omfattas av djupgående och omfattande frihandelsavtal. Den totala handeln med dessa länder har minskat något överlag från år till år och uppgick till 50,6 miljarder euro 2019. Den bilaterala handeln mellan EU och Ukraina har ökat stadigt i båda riktningarna och uppgick till 43,3 miljarder euro 2019. Ukraina är dessutom den fjärde största exportören av jordbruksprodukter till EU. Den totala handeln mellan EU och Georgien minskade med 3 % på årsbasis och uppgick till 2,6 miljarder euro under 2019. Den

⁴¹ Georgien, Moldavien, Ukraina, Armenien, Azerbajdzjan och Belarus.

totala handeln mellan EU och Moldavien ökade med 3,9 % jämfört med 2018 till strax över 4,7 miljarder euro.

Den ”**djupgående och omfattande**” delen i de djupgående och omfattande frihandelsavtalen handlar om **tillnärmning av lagstiftning**. EU:s partnerländer åtar sig att tillnärma sin lagstiftning till EU:s lagstiftning (det så kallade *regelverket*) på en rad handelsrelaterade politiska områden, till exempel sanitära och fytosanitära frågor, tekniska specifikationer och standarder (lägre tekniska handelshinder), offentlig upphandling, tjänster och tullförfaranden. Den relevanta EU-lagstiftningen förtecknas i bilagorna till associeringsavtalet/de djupgående och omfattande frihandelsavtalen, vilka uppdateras regelbundet. Kommissionen övervakar processen, med hänsyn till hur EU:s regelverk utvecklas på de områden som ingår i associeringsavtalet/det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.

Framsteg med tillnärmningen av lagstiftningen 2019 – exempel

- **Ukraina** antog en **sanitär och fytosanitär strategi**, som inbegriper över 240 EU-lagar som Ukraina nu är i färd med att genomföra och som för första gången även innefattar djurskyddsstandarder. EU ger såväl mänskligt som ekonomiskt stöd till Ukraina med detta. Georgien och Moldavien har också åtagit sig att anpassa sin nationella lagstiftning till EU:s.
- EU och **Moldavien** enades om att **utvidga några av sina tullmedgivanden**, och det sistnämnda landet gick med på att höja de tullkvoter som man ursprungligen enades om inom ramen för den översynmekanism som föreskrivs i det djupgående och omfattande frihandelsavtalet. Detta kommer att ge ytterligare exportmöjligheter för lokala jordbrukare och producenter.
- **Georgien** gjorde goda framsteg i fråga om **sysselsättningsreformer**: Under 2019 antogs ändringar av den nationella arbetslagstiftningen (arbetslagen och lagen om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen). Detta innebär att den blev mer anpassad till grundläggande ILO-konventioner och EU-standarder, inbegripet i fråga om yrkesinspektioner.

3.3.3 Västra Balkan

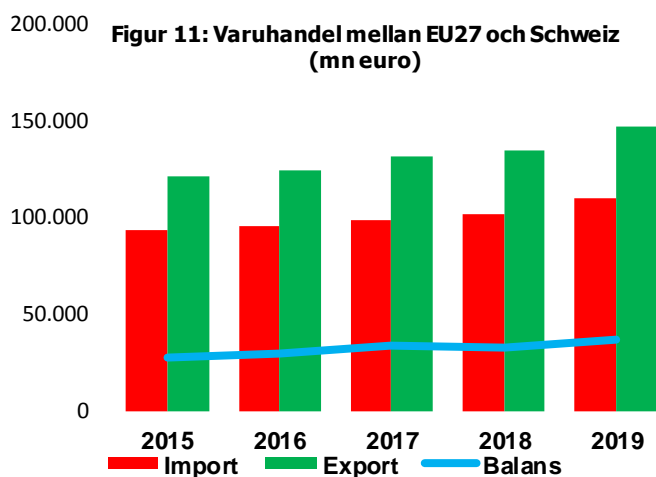
EU har ingått **stabiliserings- och associeringsavtal** med alla sex länder på västra Balkan: Albanien, Bosnien och Hercegovina, Nordmakedonien, Montenegro, Serbien och Kosovo. Alla länderna på västra Balkan har tydliga utsikter till ett EU-medlemskap, vilket senast bekräftades på nytt vid toppmötet mellan länderna på västra Balkan den 6 maj 2020. Detta speglas i innehållet i och tillämpningsområdet för stabiliserings- och associeringsavtalen, som **innehåller delar som går utöver andra förmånshandelsavtal** eftersom det föreskrivs att **lagstiftningen ska anpassas** till EU:s regelverk. Enligt stabiliserings- och associeringsavtalet ska även alla kvantitativa begränsningar avskaffas. De saknar dock vissa andra delar som finns i EU:s senare förmånshandelsavtal, till exempel bestämmelser om handel och hållbar utveckling.

Stabiliserings- och associeringsavtalen har underlättat handeln mellan EU och regionen de senaste tio åren och bidragit till en ökning med nästan 130 % till 55 miljarder euro 2019, vilket är en ökning med 3,8 % jämfört med 2018. De produkter som det handlas mest med är maskiner, basmetaller, mineraler och kemiska produkter. EU:s export till västra Balkan ökade med 4,4 % under 2019, vilket resulterade i ett handelsöverskott för EU på 8,9 miljarder euro. Importen från västra Balkan ökade med 3 %.

De sex länderna på västra Balkan utgör tillsammans endast 1,4 % av EU:s totala handel, men ett effektivt genomförande av stabiliserings- och associeringsavtalen är oerhört viktigt för att dessa grannländer ska kunna integreras ännu mer på EU-marknaden, förbättra företags- och investeringsklimatet och främja EU:s standarder. EU är den ledande handelspartnern för respektive land på västra Balkan och står för nästan 70 % av den totala handeln i regionen.

3.3.4 Schweiz

Den totala bilaterala handeln med **varor** med Schweiz översteg 257 miljarder euro 2019, vilket gör **Schweiz till EU:s fjärde största handelspartner totalt sett** och till EU:s största handelspartnerland inom ramen för förmånshandelsavtal. **De bilaterala handelsflödena ökade med 9 % jämfört med 2018** och **EU bibehöll ett handelsöverskott** på 36 miljarder euro.

Handeln med tjänster värderades till över 170 miljarder euro 2018, vilket innebär att **Schweiz är EU:s tredje viktigaste handelspartner för tjänster**. EU har ett överskott på 39,5 miljarder euro.

Med tanke på den mycket stora integreringen mellan EU och Schweiz är det sistnämnda landet även en mycket viktig partner i fråga om **investeringar**. Schweiz ackumulerade **utländska direktinvesteringar** i EU uppgick till 750 miljarder euro 2018, vilket är en **ökning med 58 %** sedan 2014. EU:s ackumulerade utländska direktinvesteringar i Schweiz utgjorde mer än en

biljon euro, vilket är en 40-procentig ökning sedan 2014. **Schweiz får cirka 12 % av de totala utländska direktinvesteringar som görs av EU-27.**

Handeln med tjänster värderades till över 170 miljarder euro 2018, vilket innebär att **Schweiz är EU:s tredje viktigaste handelspartner för tjänster.** EU har ett överskott på 39,5 miljarder euro.

Med tanke på den mycket stora integreringen mellan EU och Schweiz är det sistnämnda landet även en mycket viktig partner i fråga om **investeringar.** Schweiz ackumulerade **utländska direktinvesteringar** i EU uppgick till 750 miljarder euro 2018, vilket är en **ökning med 58 %** sedan 2014. EU:s ackumulerade utländska direktinvesteringar i Schweiz utgjorde mer än en biljon euro, vilket är en 40-procentig ökning sedan 2014. **Schweiz får cirka 12 % av de totala utländska direktinvesteringar som görs av EU-27.**

EU:s frihandelsavtal med Schweiz är det som har funnits längst och har en begränsad räckvidd⁴² och mindre djupgående bestämmelser samt saknar en effektiv tvistlösningsmekanism jämfört med EU:s nutida handelsavtal. Vissa av dessa ingicks med mer avlägsna partner som var av mindre ekonomisk betydelse. Trots den blomstrande handeln misslyckades dock Schweiz under 2019 med att göra ytterligare i framsteg i antagandet av det förhandlade avtalet om en institutionell ram. Avtalet skulle bana väg för en ytterligare modernisering av handelsförbindelserna mellan EU och Schweiz, i och med införandet av oberoende tvistlösning, rättssäkerhet och lika villkor, vilket kommer att gynna europeiska och schweiziska marknadsaktörer på den inre marknaden. Avtalet skulle även innebära ett större marknadstillträde på nya områden (t.ex. elektricitet) och att regler för statligt stöd införs samt ett **åtagande av parterna att modernisera frihandelsavtalet från 1972** och andra handelsrelaterade avtal.

3.3.5 Norge

Handelsförbindelserna mellan EU och Norge genomförs både inom ramen för **Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)** och inom ramen för det **bilaterala frihandelsavtalet från 1973.** Det bilaterala handelsavtalet gäller fortfarande men har i praktiken ersatts i många avseenden med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet), vilket möjliggör fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer.

Den **totala bilaterala handeln med varor** mellan EU och Norge uppgick till 106 miljarder euro 2019, vilket är **en minskning med 5 %** jämfört med 2018. Det främsta skälet till detta är att importen av mineralolja från Norge minskade med 16,5 %. På det hela taget minskade Norges totala export till EU-27 med 11 % medan exporten från EU-27 till Norge ökade med 3 %. Norges minskade export till EU och det brittiska utträdet ur EU innebar att Norge gick från att vara EU:s sjätte största till att bli dess åttonde största handelspartner.

⁴² Avtalet omfattar endast handel med industriprodukter. För övriga kategorier (tjänster, immateriella rättigheter och handel med jordbruksprodukter) är situationen sådan att det antingen inte finns några bestämmelser (utöver WTO-bestämmelser) eller att de är uppdelade i olika avtal.

Handeln med **jordbruksprodukter** mellan EU och Norge uppgick till nästan 5 miljarder euro, med ett tydligt överskott för EU som exporterar mer än åtta gånger värdet av de jordbruksprodukter som importerar från Norge. Både importen och exporten har ökat stadigt sedan 2009.

Översynen av handelssystemet för bearbetade jordbruksprodukter är fortfarande en öppen fråga. Den togs upp av den gemensamma kommittén 2019 för att försöka åtgärda de höga tulltariffer som hindrar EU-export av vissa bearbetade jordbruksprodukter till Norge. EU har även fortsatt att insistera på ett återupptagande av förhandlingarna om skyddet av geografiska beteckningar.

Norge är EU:s åttonde största partnerland för handel med **tjänster**. Av den handel på 40 miljarder euro som bedrevs mellan dem under 2018 utgjorde Norges export 14 miljarder euro och EU:s 26 miljarder euro. Detta innebar att EU hade ett överskott, vilket är en situation som har varit oförändrad de senaste fem åren.

3.3.6 Turkiet

Turkiet är EU:s äldsta och näst största förmånsberättigade handelspartnerland och dess **sjätte största handelspartner överlag**. Den turkiska ekonomin återhämtade sig snabbare än väntat från den valutakris som började sommaren 2018 men befann sig i recession under större delen av 2019, och BNP-tillväxten var svag och låg på 0,9 %. Till följd av deprecieringen av den turkiska liran minskade Turkiet sitt totala handelsunderskott väsentligt. Varuhandeln med EU uppvisade ett underskott på 1,5 miljarder euro till Turkiets fördel, till följd av långvariga överskott för EU. EU:s export till Turkiet minskade med 1,3 % till 68,3 miljarder euro medan importen från Turkiet ökade med 4,4 % till 69,8 miljarder euro.

Handelsförbindelserna mellan EU och Turkiet regleras genom 1995 års **tullunion** för industriprodukter och vissa bearbetade jordbruksprodukter, plus två bilaterala förmånshandelsavtal som omfattar jordbruks- respektive kol- och stålprodukter. EU:s handel med Turkiet utgörs till 82 % av **industriprodukter**. **Den bilaterala handeln har mer än fyrdubblats sedan mitten av 90-talet**, vilket till stor del beror på dessa handelsavtal och framför allt tullunionen. Kommissionen antog den 21 december 2016 en rekommendation till rådsbeslut om bemyndigande att inleda förhandlingar med Turkiet, för att utöka den bilaterala förmånshandeln och modernisera tullunionen. Diskussionerna har dock stoppats tillfälligt till följd av slutsatserna från rådet (allmänna frågor) av den 26 juni 2018 och den 18 juni 2019.

Turkiet upprätthöll handelshinder 2019 i strid mot avtalet om tullunionen, framför allt genom fortsatta och utökande avsteg från Gemensamma tulltaxan, genom att införa ytterligare tullar på produkter med icke-europeiskt ursprung eller gentemot Turkiets förmånshandelspartner. På grund av dessa tullar kräver Turkiet information och handlingar, till exempel ursprungsbevis, i strid mot den princip om fri rörlighet som införts genom tullunionen. Under 2019 underlät Turkiet återigen att öppna en förmånstullkvot på nötkött.

Kommissionen tog upp dessa frågor vid de årliga mötena inom den gemensamma kommittén samt vid regelbundna bilaterala utbyten. Kommissionen fortsatte också att kräva att tilläggsprotokollet till associeringsavtalet genomförs på ett icke-diskriminerande sätt gentemot samtliga medlemsstater, inklusive Republiken Cypern. **EU inledde WTO-förfaranden** den 2

april 2019 mot Turkiets åtgärder för **tvingande lokaliseringskrav** i fråga om läkemedelstillverkning⁴³.

3.4 LÄNDER I AFRIKA, VÄSTINDIEN OCH STILLAHAVSOMRÅDET

Länderna i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet (nedan kallade *AVS-länderna*) har i över tio års tid varit de mest snabbväxande ekonomierna i världen. Handeln mellan EU och Afrika söder om Sahara i synnerhet har fördubblats det senaste årtiondet, och europeiska företags investeringar i Afrika motsvarar 200 miljarder euro och har en enorm expansionspotential. EU förblir den största handels- och investeringspartnern för de flesta AVS-länder, särskilt dem som genomför ett **avtal om ekonomiskt partnerskap** tillsammans med EU.

Under 2019 **genomförde 31 AVS-länder avtal om ekonomiskt partnerskap** med EU: 14 i Afrika söder om Sahara, 14 i Västindien och 3 i Stillahavsområdet⁴⁴. Avtalen om ekonomiskt partnerskap är utvecklingsinriktade handelsavtal, enligt vilka EU ger tull- och kvotfritt tillträde till sin marknad⁴⁵ medan partnerländerna liberaliserar minst 80 % av sin import under 10–20 års tid. Avtalen om ekonomiskt partnerskap innefattar även särskilda skyddsåtgärder för att säkerställa skydd för livsmedelstrygghet, nyetablerade industrier eller miljömässiga och sociala mål. Nog så viktigt är att EU ger betydande utvecklingsstöd för kapacitetsuppbyggnad av handelspolitiken och stärkande av den lokala produktionens konkurrenskraft.

Avtalen om ekonomiskt partnerskap genomförs nu i rask takt, trots utmaningar som begränsad kapacitet vid offentliga myndigheter, ett bristfälligt företagsklimat samt en låg medvetenhet och förmåga bland företagen att utnyttja avtalen. Det är fortfarande för tidigt att göra en övergripande bedömning, men det finns en **positiv utveckling när det gäller tillväxten och diversifieringen av exporten**. EU och fem länder⁴⁶ i östra och södra Afrika inledde 2019 förhandlingar inom ramen för avtalet om ekonomiskt partnerskap för att lägga till bestämmelser om handel med tjänster, investeringar, offentlig upphandling, immateriella rättigheter samt, framför allt, handel och hållbar utveckling.

Framsteg i genomförandet 2019 – exempel

⁴³ Mer information om tvistlösningsärendet finns i avsnitt 8 om rättsliga verkställighetsåtgärder.

⁴⁴ Salomonöarna undertecknade avtalet i maj 2020, vilket innebär att de nu är fyra.

⁴⁵ Undantaget är Sydafrika, som är part i avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC), där EU helt eller delvis har avskaffat tullavgifter på 98,7 % av den sydafrikanska importen.

⁴⁶ Komorerna, Madagaskar, Mauritius, Seychellerna, och Zimbabwe.

- EU och **Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC)** höll sitt **första gemensamma råd på ministernivå** och införde förfaranderegler för att tillämpa avtalet fullt ut.
- **Ghana och Elfenbenskusten** antog nationell lagstiftning för att fullgöra sina åtaganden fullt ut och inledde sina första diskussioner med EU om hållbarhetsaspekterna i värdekedjan för kakao.
- EU och **Kamerun** bedrev ett tätt samarbete för att bedöma effekterna av de treåriga tullsänkningarna och för att utforma åtföljande åtgärder.
- EU och **Cariforumländerna** anordnade ett företagsforum i Frankfurt i september 2019 och stärkte även sin dialog om hållbar utveckling och den europeiska gröna given.

Bilateral handel: Utvecklingen under 2019

EU:s import från de 31 partnerländerna inom ramen för avtal om ekonomiskt partnerskap **ökade med 4,6 %** under 2019. Eswatini, Fiji, Kamerun, Sydafrika och Dominikanska republiken fick till exempel tvåsiffriga tillväxtsiffror i sin export till EU. Cariforums export av jordbruksbaserade livsmedel till EU ökade med 11 % 2019, till följd av en stor export av ris, öl, cigarrer, tropiska frukter och rom. Denna import är fortfarande resursberoende men **blir allt mer diversifierad** för vissa länder. Importen från Sydafrika är till exempel diversifierad och domineras av fordon, maskiner och frukt samt mineralprodukter. Både Mauritius och Dominikanska republiken började nyligen exportera medicinsk utrustning och laboratorieutrustning. Cariforumländerna diversifierar också sin export.

EU:s export till länder som omfattas av avtal om ekonomiskt partnerskap ökade med 5 %, till följd av en större export till Sydafrika samt, i mindre utsträckning, till Mauritius och Fiji. EU:s exportörer utnyttjar i allt högre grad de förmåner som ges inom ramen för avtalen om ekonomiskt partnerskap, framför allt av Sydafrika som är en av de största ekonomierna av de länder som omfattas av avtal om ekonomiskt partnerskap.

EU arbetar för att lösa handelstvister. I juni inledde EU ett formellt förfarande för förebyggande och lösning av tvister gentemot Södra Afrikas tullunion (Sacu) för att komma till rätta med de skyddsåtgärder som infördes 2018 på fjäderfäprodukter från EU. Detta resulterade i formella samråd i september 2019 där parterna dessvärre inte kunde lösa sina meningsskiljaktigheter⁴⁷.

⁴⁷ För mer information, se avsnitt 8 om rättsliga verkställighetsåtgärder.

Vit sparris från Namibia

Den spanska fabriken för agrobearbetning av sparris i den namibiska regionen Omusati exporterar vit sparris till lokala och internationella marknader, framför allt Spanien och andra EU-länder. Den har 600 anställda, främst kvinnor från lokalsamhällena. Sänkta tullar inom ramen för avtalet för ekonomiskt partnerskap med SADC har varit avgörande för affärsverksamheten. Spetsteknologi för att minimera vattenförbrukningen bidrar till att säkerställa hållbarhet.

”Tack vare SADC-avtalet om ekonomiskt partnerskap kan vi importera kapitalvaror och insatsvaror tullfritt till Namibia och säkra långsiktigt tillträde till EU:s marknad. Projektet har en mycket stor effekt på lokalsamhället.”

Carlos Lertxundi Aretxaga, direktör, projektet för agrobearbetning av sparris, för Otjimbele Agriculture PTY

4. HANDEL OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Mål och utmaningar

Syftet med kapitlen om handel och hållbar utveckling är att maximera hävstångseffekten av en ökad handel och ökade investeringar för att nå framgång i viktiga frågor, som att främja anständigt arbete och miljöskydd eller bekämpa klimatförändringarna. Bestämmelserna i kapitlen om handel och hållbar utveckling främjar efterlevnad av ILO:s standarder och multilaterala miljöavtal.

Genomförandet av kapitlen om handel och hållbar utveckling innebär särskilda utmaningar. Skillnader kvarstår till exempel i fråga om den allmänna ratificeringen och det faktiska genomförandet av ILO:s grundläggande konventioner, inbegripet bland EU:s handelspartner. Att respektera åtagandena i fråga om handel och hållbar utveckling innebär ofta att man måste **ta itu med långvariga och djupt rotade inhemska problem och olika politiska prioriteringar.** Detta kräver ett långsiktigt perspektiv på genomförandet, som främjas av efterlevnad och ett aktivt deltagande av civilsamhället och av företagen. Genomförandearbetet är därmed även inriktat på att skapa samarbetsplattformar och gemensamma initiativ i frågor om alltifrån skälig ersättning och arbete i en säker och hälsosam miljö till främjande av klimatvänlig teknik.

*Lanseringen av de 15 punkterna i kommissionens handlingsplan*⁴⁸

Lanseringen av de **15 punkterna i handlingsplanen**⁴⁹ från februari 2018 främjar ett mer systematiskt och strukturerat tillvägagångssätt för att genomföra åtagandena i fråga om handel och hållbar utveckling. Kommissionen har, utifrån de lärdomar som dragits från förhandlingsfasen och tidigare genomförandemässiga erfarenheter, infört en rad riktade åtgärder som är i linje med de **särskilda prioriteringar som fastställts för respektive handelspartner**.

Samordnade åtgärder som har fått ömsesidigt stöd från kommissionen, parlamentet och ILO före genomförandet har fallit väl ut, till exempel i Vietnam.

Framsteg i genomförandet av handels- och sysselsättningsåtaganden – exemplet med Vietnam

- **Vietnam ratificerade ILO-konvention nr 98** om den kollektiva förhandlingsrätten i juni 2019 och antog en ändrad arbetslagstiftning i november 2019, och inledde därmed en omfattande reform av arbetslagstiftningen.
- **Vietnam bekräftade en konkret tidsplan för att ratificera de två återstående grundläggande ILO-konventionerna** om tvångsarbete och associeringsfrihet (2020 respektive 2023).
- **Vietnam rapporterade om åtgärder som vidtagits för att utrota barnarbete**. De preliminära resultaten av den senaste nationella undersökningen är lovande och visar att barnarbetet har minskat med över 40 % sedan den senaste undersökningen 2012.

De 15 punkterna i handlingsplanen främjar även **närmare partnerskap** mellan kommissionen och medlemsstaterna, parlamentet och internationella organ som ILO, vilka har visat sig vara avgörande för att noggrant följa upp hur arbetet fortlöper.

⁴⁸ Information om genomförandearbetet 2019 för varje del i handlingsplanen finns i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/september/tradoc_158926.pdf

⁴⁹ De 15 punkterna i handlingsplanen finns på https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

Exempel på kompletterande åtgärder från kommissionen och medlemsstaterna

- **Nederländerna** antog en **lag om tillbörlig aktsamhet avseende barnarbete**⁵⁰ som tillämpas på alla företag som är etablerade i landet. Mer utförlig genomförandelagstiftning håller på att tas fram för att tillämpa lagen i praktiken. Samtidigt **bedömde** Nederländerna⁵¹ **sektorsspecifika frivilliga avtal om initiativ för tillbörlig aktsamhet**.
- **Kommerskollegium i Sverige** offentliggjorde en handbok för att underlätta genomförandet av åtgärder för handel och hållbar utveckling i Ecuador på ett tidigt stadium.

Exempel på samarbete mellan kommissionen och ILO om tekniskt stöd

- Kommissionen och ILO **främjade sysselsättningsreformer i Vietnam** och bidrog till skärpta yrkesinspektioner på den colombianska landsbygden.
- Kommissionen främjade **ILO-åtgärder i El Salvador och Guatemala** för att förbättra efterlevnaden av internationella arbetsnormer.

Att stärka civilsamhällsorganisationer i EU och partnerländerna är en annan viktig grundval i de 15 punkterna i handlingsplanen. Under 2019 fortsatte kommissionen att ge stöd till de **inhemska rådgivande grupper** som inrättats för att övervaka avtalen. Syftet är att skapa förutsättningar för en effektivisering av deras deltagande i genomförandeprocessen. Kommissionen betalade fortsatt medel via partnerskapsinstrumentet för att medlemmarna i de inhemska rådgivande grupperna ska kunna delta i möten med sina motparter och andra företrädare för civilsamhället, däribland arbetsmarknadens parter. Projektet inleddes 2018 och finansierade även kapacitetsbyggande workshoppar. Syftet var att öka sakkunskapen bland medlemmarna i de inhemska rådgivande grupperna, bl.a. för att de skulle ringa in och utveckla egna prioriteringar i genomförandet.

Kommissionen fortsatte även att **skapa förutsättningar för att företagen mer aktivt ska kunna säkerställa att handel och hållbarhet går hand i hand med främjande av ansvarsfulla affärsmetoder**. I januari 2019 inleddes ett nytt projekt för tekniskt stöd för Latinamerika, vilket innebar att kommissionen fick möjlighet att främja konkreta åtgärder och säkerställa medverkan av regeringar och aktörer, genom att utgå från den erkända sakkunskap och långa erfarenhet som finns vid ILO, OECD och kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR).

År 2019 fortsatte kommissionen sin policy med **målinriktat verkställande** för att ta itu med de utmaningar som genomförandet av åtagandena i fråga om handel och hållbar utveckling innebär.

⁵⁰ Två grundläggande ILO-konventioner handlar om barnarbete: konventionen om minimiålder från 1973 (nr 138) och konventionen om de värsta formerna av barnarbete från 1999 (nr 182).

⁵¹ Undersökningen finns på <https://www.government.nl/topics/responsible-business-conduct-rbc/evaluation-and-renewal-of-rbc-policy>

Ett typfall är **samråden på myndighetsnivå och panelförfarandena i det bilaterala ärendet som kommissionen inledde mot Sydkorea**. Sedan handelsavtalet mellan EU och Sydkorea trädde i kraft 2012 har EU konsekvent tagit upp Koreas uteblivna genomförande av de arbetsrättsliga bestämmelserna i avtalet. Eftersom dessa ingripanden var förgäves begärde kommissionen i december 2018 samråd på myndighetsnivå vilka hölls i januari 2019, och i juli samma år begärde kommissionen att en expertpanel skulle inrättas⁵². Kommissionen **stärkte** under 2019 **det bilaterala samarbetet med Peru på teknisk och politisk nivå** när det gäller genomförandet av åtagandena i fråga om handel och hållbar utveckling. Under mötet i oktober vid underkommittén för handel och hållbar utveckling rapporterade Peru om de framsteg som gjorts i olika avseenden som svar på EU:s betänkligheter⁵³.

5. HANDEL MED JORDBRUKSBASERADE LIVSMEDEL INOM RAMEN FÖR EU:S HANDELSAVTAL⁵⁴

Ökad handel med förmånspartner i fråga om jordbruksbaserade livsmedel

Handeln med jordbruksbaserade livsmedel mellan EU och förmånsparterna ökade 2019, både i absoluta tal (de handlade produkternas värde) och i relativa tal jämfört med EU:s totala handel med jordbruksbaserade livsmedel. Handeln med jordbruksbaserade livsmedel mellan EU och förmånsberättigade handelspartnerländer utgjorde cirka 35 % av handeln med jordbruksbaserade livsmedel mellan EU och tredjeländer – 30 % och 40 % av EU:s totala export respektive import av jordbruksbaserade livsmedel. Denna andel har ökat de senaste tio åren.

De **tre största exportmarknaderna för EU:s export av jordbruksbaserade livsmedel** till förmånshandelspartner var under 2019 **Schweiz, Japan och Norge**, som tillsammans stod för cirka 11 % av exporten av jordbruksbaserade livsmedel. Kanada kom på fjärde plats. Omkring 19 % av EU:s export avsåg livsmedelsberedningar som choklad, modersmjölkersättning och pasta och 12 % avsåg vin, vermouth, cider och vinäger.

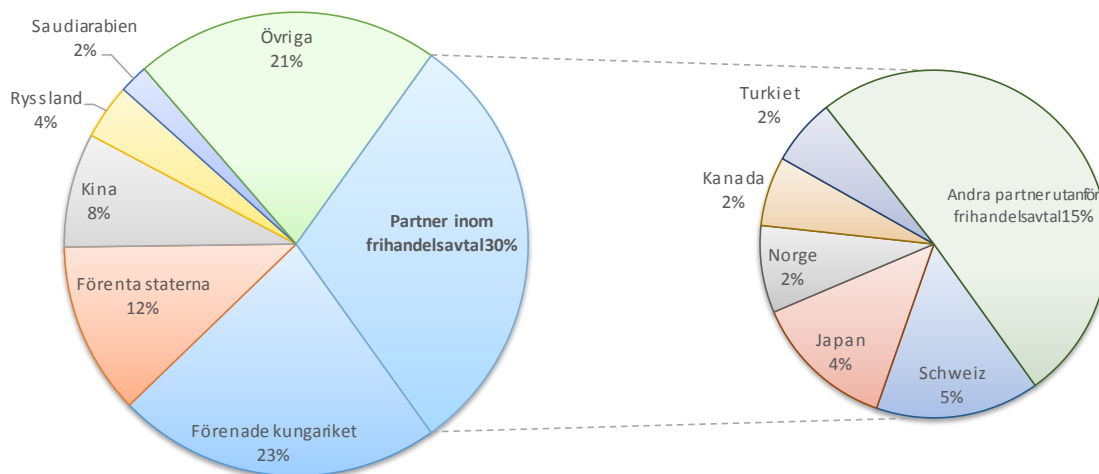
⁵² För mer information om tvisten, se avsnitt 8 om rättsliga verkställighetsåtgärder.

⁵³ För mer utförlig information, se mötesprotokollet:

https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/november/tradoc_158481.pdf

⁵⁴ I denna rapport användes WTO:s definition av jordbruksbaserade livsmedel, dvs. jordbruksprodukter, inbegripet kapitlen 1–24 i Harmoniserade systemet samt ett antal rubriker i kapitlen 33, 35, 38, 41, 43 och 51–53, med undantag för fisk och fiskeriprodukter.

Figur 12: EU-export av jordbruksbaserade livsmedel, per partner (2019)

Böhmisk humle för öl i världsklass

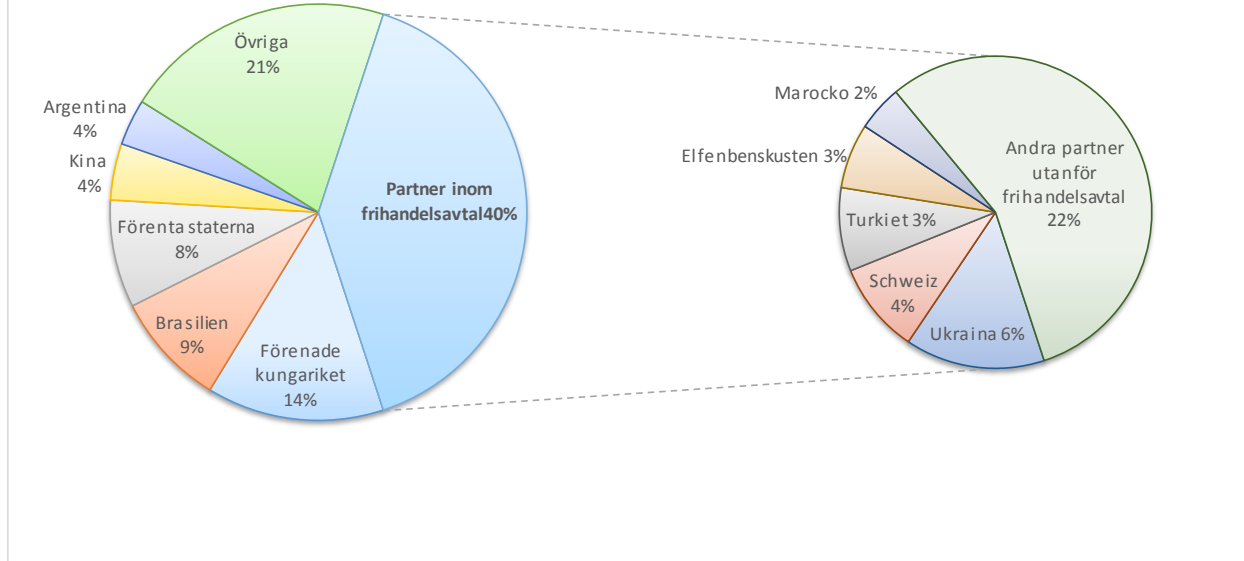
Det tjeckiska företaget Bohemia Hop är ett litet företag som ägs av tjeckiska humleodlare. Företaget har tio anställda och exporterar traditionell böhmisk humle till flera länder utanför EU. Inom ramen för avtalet mellan EU och Japan om ett ekonomiskt partnerskap kan företaget nu exportera sina produkter till Japan tullfritt.

”Japanska bryggerier är traditionella kunder för tjeckisk humle, och när det gäller handel gillar vi enkla lösningar.”

Zdenek Rosa, styrelseordförande, Bohemia Hop

De tre främsta förmånsberättigade handelspartnerländerna för import av jordbruksbaserade livsmedel till EU 2019 var **Ukraina** (spannmål, förutom vete och ris, och vegetabiliska oljor, förutom palm- och olivolja), **Schweiz** (rostat kaffe och te samt livsmedelsberedningar) och **Turkiet** (tropiska frukter, nötter och kryddor samt grönsaks- och fruktberedningar). Tillsammans utgjorde dessa 13 % av EU:s totala import av jordbruksbaserade livsmedel.

Figur 13: EU-import av jordbruksbaserade livsmedel, per partner (2019)

Trender och utveckling inom handelsflöden för jordbruksbaserade livsmedel

EU:s export av jordbruksbaserade livsmedel inom ramen för förmånsavtal **ökade** med **8,7 %** (+4,4 miljarder euro) under 2019, vilket ska jämföras med den totala exporten av jordbruksbaserade livsmedel till övriga världen, vilken ökade med 7,6 %.

EU:s import av jordbruksbaserade livsmedel inom ramen för förmånsavtal ökade ungefär lika mycket som exporten (8,3 %). Detta ska jämföras med importen av jordbruksbaserade livsmedel från övriga världen, vilken endast ökade med 2,3 %. Handelsbalansen beträffande jordbruksbaserade livsmedel inom ramen för förmånsavtal förblev +6,4 miljarder euro. Import från förmånspartner **fortsatte att vara av strategisk betydelse** för EU:s sektor för jordbruksbaserade livsmedel genom att ge nödvändig försörjning av produkter som inte odlas i EU av klimatskäl (tropiska frukter, kakao, kaffe och andra drycker) samt insatsvaror i produkter, där EU är mindre konkurrenskraftigt eller inte producerar tillräckligt för att tillgodose efterfrågan inom EU (oljeväxtfrön och animaliska eller vegetabiliska fetter/oljor).

Frihandel främjar naturprodukter

Det Hamburgbaserade företaget Worlée NaturProdukte GmbH ingår i Worlée-koncernen, ett familjeägt medelstort företag som har cirka 200 anställda. I och med EU:s handelsavtal med Chile sänktes tullavgifterna på import av chilenska nypon från Chile till noll, vilket innebar en besparing för Worlée på cirka 24 000 euro per år.

”Frihandel innebär att vi kan erbjuda våra kunder högkvalitativa råvaror till konkurrenskraftiga priser. Ju billigare vi kan importera en produkt, ju konkurrenskraftigare kan vi vara på marknaden.”

Reinhold von Eben-Worlée, vd för Worlée-koncernen

I EU:s handelsavtal beaktas **känsliga aspekter inom EU:s jordbrukssektor**. Känsliga produkter, som nötkött, fjäderfäkött eller socker, omfattas inte av förmånshandel eller så beviljas förmånstillträde till dessa genom noga avvägda **tullkvoter** för begränsade volymer. Genom EU:s handelsavtal skapas även nya **exportmöjligheter för några av dessa känsliga produkter som EU exporterar**. Ett tydligt exempel är nötkött. EU:s export av nötkött och levande boskap till förmånshandelspartner ökade med mer än 30 % (från 406 miljoner euro till 529 miljoner euro) under de senaste fem åren, trots en liten minskning 2019.

Geografiska beteckningar

I EU:s handelsavtal fästs särskild vikt vid skyddet av geografiska beteckningar. **Fem nya geografiska beteckningar** för livsmedel från EU (Piave, Pancetta piacentina, Salame piacentino, Coppa piacentina och Vinagre de Jerez) **beviljades skydd i Kanada** 2019 via ett förfarande med direkt ansökan om registrering av geografiska beteckningar, vilket införts inom ramen för EU:s handelsavtal med Kanada (Ceta). Sedan avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap trädde i kraft den 1 februari 2019 har **211 geografiska beteckningar skyddats i Japan**.

Skyddet av geografiska beteckningar i EU:s handelsavtal blir viktigare eftersom EU:s export omfattar allt fler skyddade geografiska beteckningar. En **studie från kommissionen**⁵⁵ 2019 visade att andelen produkter i EU:s export till tredjeländer av typen geografiska beteckningar samt garanterade traditionella specialiteter⁵⁶ sett till värde ökade med 56 % mellan 2010 och 2017, vilket för 2017 motsvarar 17 miljarder euro för EU-28 och 23 % av EU:s totala försäljning av sådana produkter. Vin förblev den allra viktigaste produktkategorin inom EU:s utrikeshandel med produkter med geografiska beteckningar/garanterade traditionella specialiteter (50 %), följt

⁵⁵ Studie om det ekonomiska värdet av EU:s kvalitetssystem:
<https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/a7281794-7ebe-11ea-aea8-01aa75ed71a1>

⁵⁶ I studien kunde ingen åtskillnad göras mellan geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter, men EU:s handelsavtal omfattar bara de förstnämnda (geografiska beteckningar).

av spritdrycker (39 %) och andra jordbruksprodukter och livsmedel (10 %). Ost och köttprodukter var de två största kategorier av jordbruksbaserade livsmedel med geografiska beteckningar som exporterades till länder utanför EU.

Främjande av jordbruksbaserade livsmedel från EU

Inom ramen för handelsavtal genomförs program i partnerländerna för att främja jordbruksbaserade livsmedel. Bortsett från högnivåuppdraget till Japan (maj 2019), som leddes av Phil Hogan, EU:s dåvarande kommissionsledamot med ansvar för jordbruk och landsbygdsutveckling, deltog EU i den stora företagsmässan om jordbruksbaserade livsmedel i Asien (Foodex Japan), där EU hade en särskild monter om EU-produkters autenticitet, säkerhet och kvalitet. Samtidigt anordnades ett seminarium om de möjligheter som avtalet mellan EU och Japan om ett ekonomiskt partnerskap innebär för europeiska och japanska jordbruksbaserade livsmedelsföretag, och Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan inrättade en helpdesk om avtal om ekonomiska partnerskap för att svara på frågor från små och medelstora företag, varav många finns inom sektorer för jordbruksbaserade livsmedel. Dessutom inleddes reklamkampanjer, bland annat i Mexiko och Singapore.

Övervakning av sanitära och fytosanitära åtgärder

Handelsavtal främjar utbyten och samarbete mellan parterna, särskilt genom regelbundna kontakter mellan experter på sanitära och fytosanitära åtgärder. Detta kan bidra till att åtgärda potentiella och befintliga handelshinder.

Framsteg i fråga om marknadstillträde för EU:s jordbruksbaserade livsmedel 2019

- **Kanada öppnade sin marknad för tomater** från ytterligare en EU-medlemsstat och för växtplantor.
- **Chile öppnade sina mejeri- och nötköttsmarknader** för ytterligare fyra medlemsstater⁵⁷
- **Sydkorea öppnade sin nötköttsmarknad** för ytterligare två medlemsstater.
- **Sydafrika hävde de nationella förbuden till följd av fågelinfluensautbrotten** för två av sex medlemsstater, men bibehöll de gällande förbuden för fyra andra.

Djurskydd

⁵⁷ Chile öppnade sin mejerimarknad för ytterligare fyra medlemsstater (20 medlemsstater nu godkända) och för ytterligare fyra medlemsstater för nötköttsmarknaden (14 medlemsstater godkända). Chile godkände också import av färskt fjäderfäkött (8 medlemsstater godkända).

EU:s konsekventa ståndpunkt har sedan 2002 varit att djurskydd bör ingå i de mål som eftersträvas i EU:s bilaterala avtal genom att ta fram lämpliga samarbetsmekanismer där bästa europeiska praxis skulle kunna utbytas och främjas med partnerländerna.

Resultat av det bilaterala samarbetet om djurskydd – exempel

- **Samarbetet mellan EU och Kanada och dialogen** mellan experter i Kanada och EU bidrog till att Kanada såg över sin lagstiftning, som sedan 2020 innefattar hårdare krav i fråga om djurtransporter.
- **Handelsavtalet** mellan EU och **Chile** har varit en drivkraft för att utveckla den chilenska djurskyddslagstiftningen. Samarbetet kring normer för djurskydd vid slakt har med tiden resulterat i chilenska åtgärder som mestadels bygger på Världsoorganisationen för djurhälsas (OIE) standarder. Utbytena har även främjat framtagandet av normer för djurskydd under transport.
- **Avtalet mellan EU och Ukraina** innefattar djurskyddsbestämmelser i syfte att få en gemensam syn på djurskyddsnormer med hänsyn tagen till den utveckling som sker inom OIE.

6. TJÄNSTER, OFFENTLIG UPPHANDLING OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

6. 1. Tjänster och utländska direktinvesteringar

Tjänster står för cirka 75 % av EU:s BNP⁵⁸, industrin för 25 % och jordbruket för 2 %. EU är den **största exportören av tjänster** i världen. Handeln med tjänster utgör 25 % av EU:s BNP, och EU:s export av tjänster överstiger 900 miljarder euro per år. Handeln med tjänster skapar 21 miljoner arbetstillfällen i EU, direkt eller indirekt. Av EU:s alla utländska direktinvesteringar i resten av världen görs 60 % inom tjänster, och motsvarande siffra för alla utländska direktinvesteringar som görs i EU är 90 %.

Bestämmelser om tjänster och investeringar i EU:s handelsavtal

⁵⁸ https://ec.europa.eu/growth/single-market/services_sv

Genom **EU:s handelsavtal som innehåller bestämmelser om tjänster och digital handel** får tjänsteleverantörer i EU tillhandahålla tjänster på partnerländernas marknader och de diskrimineras inte i förhållande till nationella eller utländska företag inom samma sektor.

Bestämmelser om liberalisering av investeringar följer samma princip, både inom området för tjänster (etablering) och inom andra områden (tillverkning, gruvdrift, jordbruk osv.), genom att åtgärda restriktioner som hindrar marknadstillträde, utländskt ägande och typer av kommersiell närvaro. De åtgärdar även diskriminerande urvals-, licensierings- och godkännandeförfaranden, restriktioner för utländsk personal, prövningar av det ekonomiska behovet och diskriminerande behandling som gynnar inhemska företag framför utländska.

I EU:s alla senare handelsavtal finns bestämmelser om tjänster som bidrar till att fastställa och stärka en **lagstiftningsram** i syfte att underlätta tillhandahållandet av tjänster och samtidigt skydda konsumenterna.

I ”**listan över åtaganden**” anger parterna villkoren för marknadstillträde och den nationella behandling som de beviljar varandra på sina respektive territorier. Särskilda åtaganden har ungefär samma verkan som en tullbindning: de utgör en garanti för företag i andra länder att villkoren för att få tillträde till och bedriva verksamhet på marknaden inte kommer att förändras till deras nackdel.

Ceta innehåller några av de mest omfattande tjänstehandelsbestämmelser som EU har förhandlat om hittills och inbegriper för första gången en **negativ lista** över åtaganden. EU:s tjänsteexport till Kanada ökade från 16 926 miljoner euro 2017 till 19 000 miljoner euro 2018, vilket är en årlig ökning med 12,3 %. Den totala handeln med tjänster ökade med 15,2 %.

Ett nederländskt it-företag sätter Kanada på kartan

Det nederländska företaget Spotzi tillhandahåller en interaktiv kartplattform som visar världens demografiska sammansättning och människors beteende, som resmönster och shoppingvanor. Spotzi har sin ursprungliga bas i Nederländerna och har utvecklat verksamhet i Kanada för att dra nytta av den lokala begåvningen och kunskapen beträffande stordata. Genom Ceta blir det lättare för företag att skicka personal för att tillfälligt arbeta på andra sidan Atlanten. Enklare viseringsförfaranden för personalen har varit till särskild hjälp och har gjort det lättare för de nederländska och kanadensiska teamen att samarbeta.

”Jag är omgiven av goda människor som får mig att må bra och ger mig positiv energi.”

Remco Dolman, Spotzis vd

Till skillnad från de varuhandelsrelaterade bestämmelserna i handelsavtal stadfäster bestämmelserna om tjänster och digital handel mestadels de befintliga nivåerna av öppenhet. Handelspartner behöver i regel inte ändra eller anpassa lagstiftningen eller regleringen eller vidta andra åtgärder för att genomföra avtalet, utöver att undvika en eventuell återgång i fråga om

EU-företags möjligheter att erbjuda tjänster och investera på deras territorium. Det enda undantaget hittills är Ceta, där Kanada gick längre än att stadfästa sin befintliga öppenhetsnivå på marknaden inom två områden.

Nya marknader för EU:s tjänsteleverantörer: avtalet mellan EU och Kanada

- **EU:s rederier kan nu erbjuda viss sjötransportverksamhet** (matartjänster) mellan Halifax och Montreal, som tidigare enbart tillhandahölls av nationella aktörer.
- **EU:s tjänsteleverantörer kan konkurrera om tjänster för kommersiell muddring** och ompositionering av tomma containrar. Åtagandena har genomförts sedan dess eftersom Kanada har uppdaterat sin kustsjöfartslagstiftning därefter.
- En ändring av den kanadensiska investeringslagen ("**Investment Canada Act**") har lett till att tröskelvärdet för att kontrollera icke-kanadensiska företags uppköp av kanadensiska företag har höjts från 658 miljoner euro till 987 miljoner euro. Detta tillämpas nu på alla EU-investerare, förutom dem som är statligt ägda företag.

Bestämmelserna i EU:s handelsavtal om reglering av tjänster har stärkts väsentligt sedan Ceta trädde i kraft. **Avtalet mellan EU och Japan** till exempel innefattar **omfattande åtaganden i fråga om tjänster och investeringar**.

Ambitiösa bestämmelser om tjänstehandel: avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap

- **Japan gick** för första gången **med på att tillämpa inhemska regleringsprinciper** om licensierings- och kvalifikationskrav samt om förfaranden och tekniska standarder, inte bara på tjänstesektorer utan även på investeringar i andra sektorer än tjänstesektorn, till exempel jordbruk, tillverkning, gruvidrift och så vidare.
- Japan öppnade **ytterligare distributionskanaler** för **privata försäkringsbolag från EU**: De sistnämnda kan numera även erbjuda försäkringsprodukter via Japans nätverk av postkontor.
- När det gäller post- och kurirtjänster enades man om regler för att **ta itu med konkurrensbegränsande metoder som tillämpas av aktörer för samhällsomfattande tjänster**, till exempel korssubventionering.

Övervakning av effektiviteten i tjänstebestämmelserna i EU:s handelsavtal

Eftersom det inte finns några "tullar" på tjänster och investeringar är det inte lika enkelt att bedöma genomförandet av tjänste- och investeringsåtagandena i EU:s handelsavtal som åtagandena i fråga om varor. Kombinerat med övervakningen av tjänstehandeln och investeringsflödenas utveckling och för att bedöma effektiviteten i EU:s handelsavtal utgår kommissionen framför allt från klagomål från enskilda företag eller näringslivsorganisationer om

problem med att få tillträde till ett partnerlands marknad. EU:s företag kan anmäla sådana problem till EU eller sina nationella myndigheter. Kommissionen kan då i sin tur ta upp problemen med sina handelspartner, till exempel vid de tjänste- och investeringskommittéer som inrättats genom avtalen.

Att ta upp handelsproblem beträffande tjänster – exempel 2019

- **Avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap:** Kommissionen tog upp problem med de japanska myndigheterna i fråga om villkoren för att få tillträde till den japanska marknaden för post- och kurirtjänster.
- **Handelsavtalet mellan EU och Sydkorea:** Kommissionen tog upp problem med de koreanska myndigheterna beträffande de åtgärder som vidtagits inom sjötransportsektorn och för försäljning och reparation av begagnade bilar.
- **Handelsavtalet mellan EU och Colombia/Peru/Ecuador** Kommissionen tog upp problem beträffande de åtgärder som Ecuador vidtagit på området för individuella livåterförsäkringar, grupplivåterförsäkringar, personliga återförsäkringar, sjukåterförsäkringar och motoråterförsäkringar, vilka var diskriminerande för utländska återförsäkringsföretag.

EU:s handelsavtal **tenderar** slutligen **att stärka de ekonomiska förbindelserna mellan EU och respektive partner** om de genomförs på ett effektivt sätt, vilket leder till ökade ömsesidiga investeringar både inom tjänstesektorerna och inom andra sektorer. Detta gäller även handelsavtal utan särskilda bestämmelser om tjänster och investeringar. **EU:s avtal om ekonomiska partnerskap med afrikanska länder** omfattar till exempel i nuläget endast handel med varor men bidrar till att göra de afrikanska ekonomierna mer attraktiva för EU-investeringar, framför allt när det gäller lokal omvandling och utveckling av den industriella kapaciteten. Likaledes ökade EU:s investeringar i Marocko stadigt efter att **associeringsavtalet mellan EU och Marocko** trädde i kraft 2000. Investeringarna var kopplade till de lokala värdekedjorna, framför allt inom fordonssektorn.

EU:s handelsavtal ökar investeringarna i Marocko

– EU:s ackumulerade utländska direktinvesteringar i Marocko ökade med 17 % under de första fem år då associeringsavtalet mellan EU och Marocko genomfördes⁵⁹. Enligt en analys som nyligen gjorts verkar associeringsavtalet mellan EU och Mexiko att ha ökat investerarnas förtroende för den marockanska ekonomin, bland annat genom att man förbinder sig att liberalisera tjänster och fastställer en mer omfattande politisk disciplin inom alltifrån makroekonomisk stabilitet till arbetsmarknader och produktbestämmelser.⁶⁰

- EU:s investeringar i Marocko gjordes framför allt inom fordonssektorn, som har blivit landets största exportsektor (27 % av Marockos totala export 2019). Mellan 2014–2018 skapades 116 000 arbetstillfällen och integreringen av lokala tillverkare låg på 60 %⁶¹.

6.2 Offentlig upphandling

EU:s marknad för offentlig upphandling⁶² visar starka tecken på öppenhet beträffande alla de tre leveranssätten⁶³.

Nedanstående tabell visar värdet av gränsöverskridande avtal om offentlig upphandling som tilldelades direkt eller indirekt till företag utanför EU under 2017. Summan för alla de tre leveranssätten tillsammans motsvarade 50 miljarder euro⁶⁴.

Figur 14: EU:s öppenhet i utländsk upphandling, per leveranssätt (i miljarder euro)

⁵⁹ Eurostat, 2012–2017, EU-28.

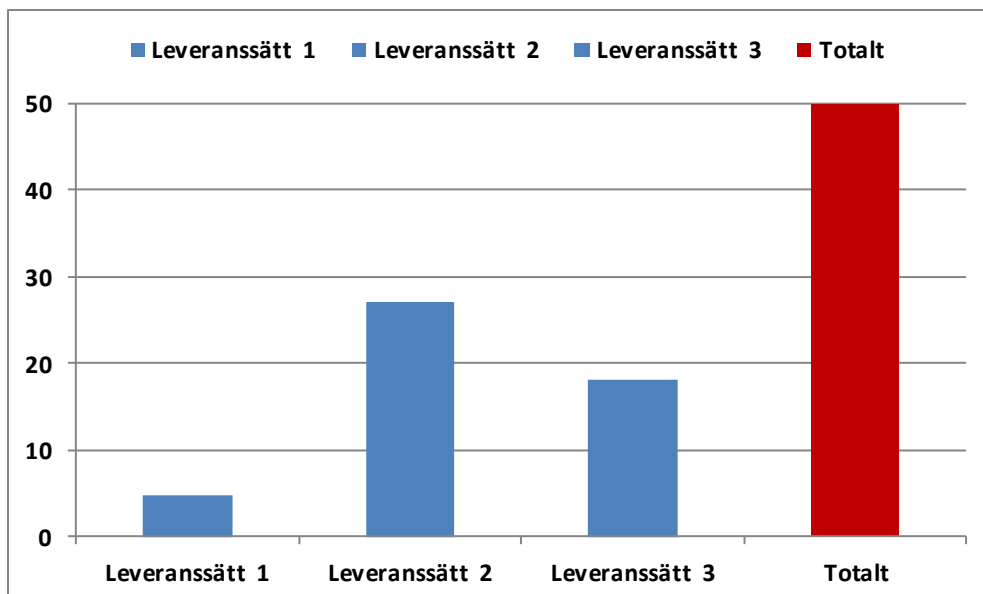
⁶⁰ Policy Center for the New South, *Has Morocco Benefited from the Free Trade Agreement with the European Union?*, februari 2020.

⁶¹ Källa: Marockos industriministerium <http://www.mcinet.gov.ma/en/content/automotive-0>

⁶² Källa: Databasen Tenders Electronic Daily (Ted) (2017).

⁶³ Leveranssätt 1: direkt internationell upphandling över gränserna; leveranssätt 2: upphandling för kommersiell närvaro; leveranssätt 3: indirekt internationell upphandling.

⁶⁴ Se även *Public Procurement: How open is the European Union to US firms and beyond?*, artikel skriven av Lucian Cernat och Zornitsa Kutlina-Dimitrova vid Centre for European Policy Studies, mars 2020: <https://www.ceps.eu/ceps-publications/public-procurement/>

Offentlig upphandling utgör i genomsnitt 10–25 % av BNP⁶⁵. Enligt de allra senaste uppgifterna från Eurostat och OECD:s data om nationalräkenskaper i EU utgör utgifterna för offentlig upphandling i förhållande till BNP 13,7 % av EU:s BNP eller i absoluta tal cirka 2 015,3 miljarder euro (exklusive försörjnings- och försvarsrelaterade avtal).

Bestämmelser om offentlig upphandling i EU:s handelsavtal

I kapitlet om offentlig upphandling i EU:s handelsavtal får EU-företag tillgång till offentliga avtal som används för att köpa varor och tjänster, inbegripet offentlig byggentreprenad. **Marknadstillträdet eller avtalets täckningsgrad** definierar i vilken grad ett land öppnar upp sin marknad för offentlig upphandling för anbudsgivare, varor och tjänster från EU. Villkoren för marknadstillträde fastställs i **tillämpliga bestämmelser** för att säkerställa insyn i förfarandena och sörja för **icke-diskriminering** och **likabehandling** mellan parterna. På så sätt kan lokala leverantörer och den andra partens leverantörer lämna anbud på samma villkor och en effektiv granskning säkerställas om klagomål inkommer om den offentliga upphandlingen. Här följer några konkreta exempel:

⁶⁵ Källa: OECD (2002). Se även WTO:s arbetsdokument om avtal om offentlig upphandling, avfattat av Robert Anderson (2011) och GD Handels webbplats: <https://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/public-procurement/>

Frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea: Avtalet innebär att de båda parternas åtaganden i fråga om marknadstillträde utökas till områden som de inte beviljar varandra tillträde till inom ramen för WTO:s avtal om offentlig upphandling, nämligen koncessioner för byggtreprenader i EU och BOT-avtal ("Build, Operate, Transfer") i Sydkorea, vilka innefattar uppförande och skötsel av vägar.

Ceta: Det omfattar en lång rad offentliga upphandlingar på regional/lokal nivå, särskilt kommuners offentliga upphandling⁶⁶.

Avtalet mellan EU och Japan om ekonomiskt partnerskap: Japan beviljar EU-leverantörer diskrimineringsfritt tillträde till upphandlingsmarknaderna i 48 städer med cirka 300 000 invånare, vilket motsvarar cirka 15 % av den japanska befolkningen. På nationell nivå gick Japan med på att låta anbudsgivare från EU delta i upphandlingar för 87 sjukhus och akademiska inrättningar samt 29 eldistributionsenheter. EU fick även större tillträde till den japanska marknaden för järnvägsutrustning och järnvägsinfrastruktur.

Genomförandet av bestämmelserna om offentlig upphandling – arbetet inom handelskommittéerna

Kommissionen fortsatte att övervaka genomförandet av upphandlingsåtagandena i sina förmånshandelsavtal, genom ett nära samarbete med sina handelspartner inom de gemensamma upphandlings- och handelskommittéer som inrättats inom ramen för EU:s handelsavtal samt genom särskilda dialoger.

Övervakning av genomförandet av åtagandena i fråga om offentlig upphandling – exempel 2019

– När det gäller **Colombia** upprepade EU sin oro för att EU:s leverantörer inte behandlades som nationella leverantörer på regional/kommunal nivå. Båda sidor gick med på att fortsätta de tekniska diskussionerna för att finna en ömsesidigt godtagbar lösning.

– När det gäller **Peru** tog EU upp problem med de tekniska specifikationerna i vissa upphandlingar och betonade att likvärdiga standarder måste säkerställas såsom anges i avtalet. Peru gick med på att öka medvetenheten om att icke-diskriminerande tekniska specifikationer måste fastställas och att godta internationella standarder i upphandlingsförfaranden.

– När det gäller **Ukraina** gav EU aktivt stöd till sina motparter vid framtagandet av en ny lagstiftning om offentlig upphandling som överensstämmer med tillämpliga EU-bestämmelser. Lagstiftningen antogs den 19 september 2019⁶⁷ och innehåller för första gången verktyg för en

⁶⁶ Den fullständiga förteckningen finns här: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10973-2016-ADD-4/sv/pdf#page=11>

⁶⁷ Den nya upplagan av lagen om offentlig upphandling (som antogs den 19 september 2019 genom № 114-IX), som ersätter lag nr 922 från 2015. Den nya lagen trädde i kraft den 20 april 2020.

mer strategisk offentlig upphandling med införlivande av hållbarhetsaspekter, till exempel livscykelkostnader samt miljömässiga, innovativa och sociala hänsyn.

Kommissionen gjorde dessutom stora ansträngningar för att **främja insynen i förfaranden för offentlig upphandling** genom att inrätta samservicebaserade elektroniska upphandlingsplattformar. Vid det andra mötet i Ceta-kommittén för offentlig upphandling **rapporterade Kanada** till exempel om **de framsteg** som hittills hade gjorts med att inrätta en **enda kontaktpunkt**, där företag kommer att få tillgång till alla förfaranden för offentlig upphandling som omfattas av Ceta.

Kommissionen vidtog ytterligare åtgärder för att förbättra informationen om offentlig upphandling i EU:s handelsavtal. Under 2019 offentliggjorde kommissionen en ny handbok om offentlig upphandling i Kanada⁶⁸. Centrumet för industriellt samarbete mellan EU och Japan startade en **helpdesk för avtal om ekonomiska partnerskap**, med stöd från kommissionen och Japans ministerium för ekonomiska frågor, **för stöd och vägledning till små och medelstora företag i EU** som söker information. Utöver att genomföra seminarier offentliggjorde centrumet ett faktablad och en handbok om offentlig upphandling⁶⁹. Kommissionen har även erbjudit vägledning till offentliga upphandlare i EU om hur anbud från tredjeländer ska hanteras⁷⁰, för att respektera de åtaganden som EU har gjort i de olika handelsavtalen.

Som underlag till EU:s handelsförhandlingar om offentlig upphandling offentliggjorde kommissionen sin nya databas *International Public Procurement Initiative (IPPI)*, som är världens första omfattande databas med detaljerade upphandlingsuppgifter och information om hinder för internationell upphandling. Databasen är den mest kompletta av sitt slag och innehåller information om nästan 40 miljoner offentliga avtal. Databasen omfattar för närvarande bara en förmånshandelspartner, nämligen Kanada⁷¹.

⁶⁸ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/february/tradoc_158655.pdf

⁶⁹ Faktabladet och handboken finns på <https://www.eubusinessinjapan.eu/library/publication/infopack-epa-government-procurement#>

⁷⁰ C(2019) 5494 final, antagen den 24 juli 2019, *Vägledning om tillträde för anbudsgivare och varor från tredjeländer till EU:s upphandlingsmarknad*.

⁷¹ Andra viktiga EU-handelspartner som ingår i IPPI är Australien, Brasilien, Kina, Indien, Indonesien, Nya Zeeland, Thailand och Förenta staterna.

Innovativa lösningar från Sydeuropa tillämpas i Peru

Den portugisiska byggtrustningstillverkaren BERD/”One bridge-One Solution” bygger 125 modulbroar i Peru och hjälper landet att återuppbygga vägar och infrastruktur efter naturkatastrofen El Niño Costero. BERD kunde göra detta efter att ha vunnit en offentlig upphandling på 15 miljoner euro som offentliggjordes av Perus ministerium för transport och kommunikation.

Det italienska företaget Enel driver, genom sitt dotterbolag Green Power Peru, tio kraftproduktionsanläggningar (vatten-, vind- och solkraftsanläggningar) och genomförde 37 hållbarhetsprojekt med 8 000 mottagare i Peru under 2019. Enel Peru vann upphandlingar i Peru för de två största projekten avseende förnybar energi – solfångarparken Rubi och vindparken Wayra I.

Båda företagen gynnas av handelsavtalet mellan EU och Peru som trädde i kraft 2013. Det har gett en mer solid och öppen rättslig ram för offentlig upphandling och investeringar och säkerställer att europeiska leverantörer och produkter inte diskrimineras gentemot lokala anbudsgivare. Avtalet främjar även handelssystem för policyer för hållbar energi.

6.3 Immateriella rättigheter⁷²

Av alla varor och tjänster som EU exporterar **omfattas 93 % av minst en immateriell rättighet⁷³**. I en studie⁷⁴ som Europeiska patentverket (EPO) och Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) offentliggjorde i september 2019 konstaterades det att varu- och tjänsteindustrier som i stor omfattning använder sig av immateriella rättigheter stod för 86 % av EU:s import och 93 % av EU:s export under 2016⁷⁵.

Immateriella rättigheter i EU:s handelsavtal

EU:s handelsavtal syftar till att säkerställa att EU:s rättsinnehavare får ett effektivt skydd för sina immateriella rättigheter i handelspartnerländer och att rättsinnehavarna kan hävda sina rättigheter. I stället för att undanröja tullar binder avtalet parterna till de bestämmelser och principer som anges i kapitlet om immateriella rättigheter. Dessa omfattar upphovsrätt, varumärken, mönster, patent, växtsorter, förtrolig information (företagshemligheter) samt civilrättslig och gränsöverskridande verkställighet och så vidare. Enligt handelsavtalens

⁷² För mer utförlig information om skyddet och efterlevnaden av immateriella rättigheter, se kommissionens tredjelandsrapport på https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158561.pdf och EU:s *Counterfeit and Piracy Watchlist*: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157564.pdf

⁷³ Vissa varor och tjänster omfattas av flera immateriella rättigheter samtidigt. Detta kallas för ytterligare skydd. Exempel är bilar, möbler, klockor och livsmedel.

⁷⁴ Studien finns här: <https://www.epo.org/news-events/news/2019/20190925.html>

⁷⁵ I studien identifierades 356 industrier som i stor omfattning använder sig av immateriella rättigheter.

bestämmelser om immateriella rättigheter måste parterna som regel följa tillämpliga internationella fördrag och konventioner, t.ex. WTO:s avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips-avtalet) och från Världspanorganisationen för den intellektuella äganderätten (Wipo) eller göra mer än vad som krävs i dessa.

Genomförande av åtaganden i fråga om immateriella rättigheter i EU:s handelsavtal

För att bedöma effektiviteten i EU:s handelsavtal när det gäller skyddet av immateriella rättigheter **övervakar** kommissionen **handelspartnerns lagstiftning** på detta område, med särskild inriktning på den faktiska tillämpningen. Kommissionen kontakter näringslivsorganisationer i EU och i utlandet på regelbunden basis, kontrollerar eventuella klagomål och tar upp dem, om så anses vara befogat, med sina handelspartner inom respektive institutionsorgan, till exempel vid underkommittén för immateriella rättigheter eller vid dialoger om immateriella rättigheter som upprättats inom ramen för EU:s handelsavtal.

Exempel på frågor som kommissionen tog upp 2019:

- **Frihandelsavtalet EU–Sydkorea:** EU tog upp frågor rörande bristen på ersättning till artister och skivproducenter för offentligt framförande av deras musik.
- **EU:s associeringsavtal med Colombia, Peru och Ecuador:** EU tog upp frågor om Ecuadors lokaliseringskrav för tillverkning av patenterade produkter. Ecuador drog tillbaka kraven på EU:s begäran.
- **Frihandelsområdet mellan EU och Ukraina:** EU tog upp frågor rörande ett antal lagförslag (som förkastades i slutändan) som skulle medföra en restriktiv patenterbarhet och ett nekat skydd av vissa substanser och nya användningsområden för läkemedel.

7. SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

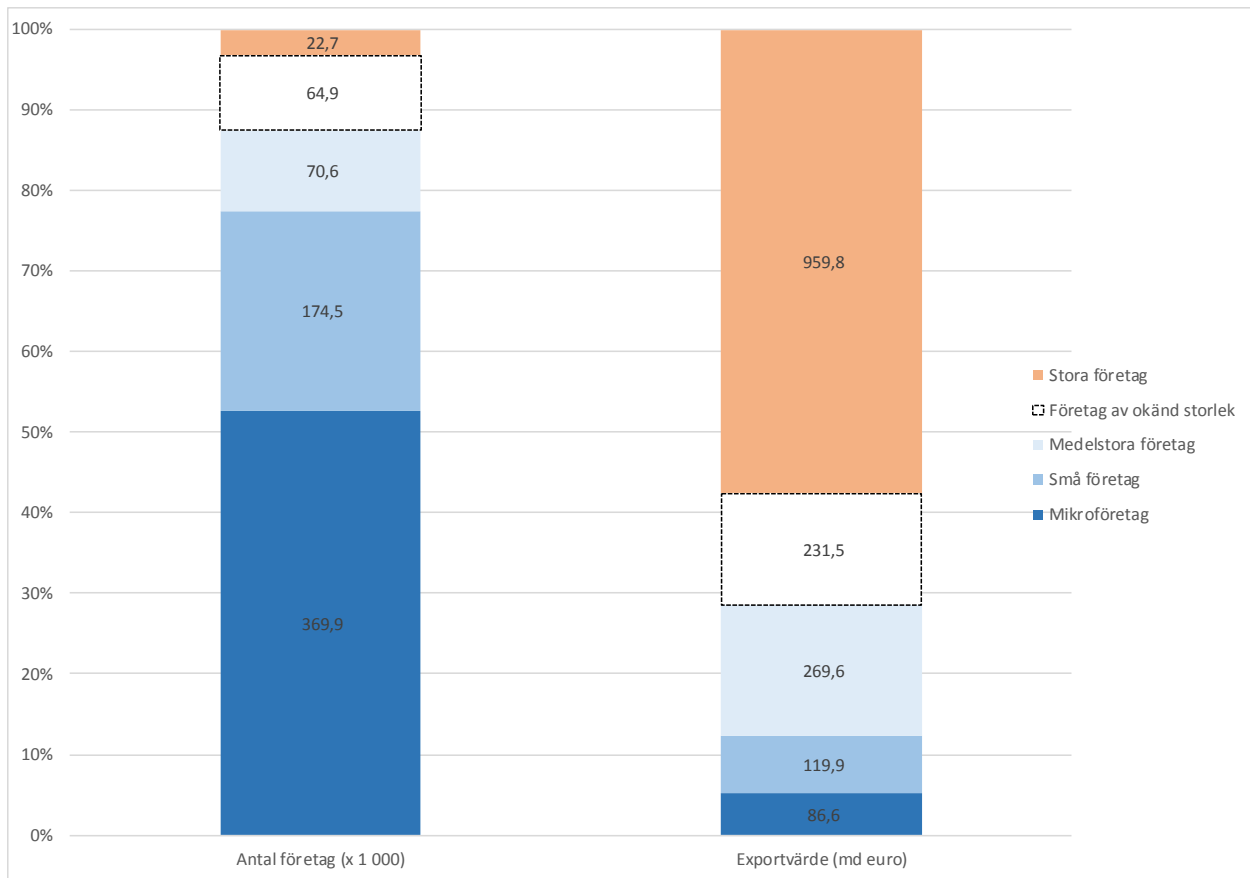
Små och medelstora företag⁷⁶ utgör en **pelare i EU:s ekonomi**. De utgör 99 % av alla företag i EU och 87 % av EU:s exportföretag. Små och medelstora exportföretag främjar över 13 miljoner arbetstillfällen i EU, med varor och tjänster jämnt fördelade.

I diagrammet nedan visas varuexportörerna i EU-27 per företagsstorlek, antal och exportvärde: Under 2017 (de senaste uppgifter som finns tillgängliga) sålde över 700 000 företag i EU-27 varor till länder utanför EU, varav 615 000 var små och medelstora företag. Dessa stod för mellan 28 % och 30 % av EU:s export sett till värde⁷⁷.

Figur 15: Varuexportörer i EU-27 per storlek, antal företag och exportvärde, 2017

⁷⁶ Små och medelstora företag definieras vanligen som företag med färre än 250 anställda.

⁷⁷ Detta är uppskattade siffror eftersom de uppgifter som mottagits från EU:s medlemsstater om exporten till länder utanför EU innefattar ett betydande antal företag av ”okänd” storlek.

Källa: Kommissionen/GD Handel, chefsekonomenheten; beräkningar som gjorts med hjälp av TEC-databasen.

Det finns brister i informationen om små och medelstora företags export till handelspartner, inbegripet förmånshandelspartner, eftersom endast cirka hälften av medlemsstaterna brukar lämna information om export per företagsstorlek och handelspartner. Eurostats databas för handel efter affärsverksamhetens särdrag (Trade by Enterprise Characteristics, TEC) är mer omfattande än databasen för tjänstehandel uppdelad på företagsvariabler (Services Trade by Enterprise Characteristics, STEC). Detta beror bland annat på att inte alla medlemsstater rapporterar in uppgifter inom ramen för STEC. **Eurostat har ett pilotprojekt om små och medelstora företags deltagande i handeln med tjänster (STEC) som syftar till att ge mer information om företags särdrag**⁷⁸.

De senaste empiriska uppgifterna tyder dock på att **antalet små och medelstora företag i EU som exporterar** till länder utanför EU **ökade stadigt** mellan 2014 och 2017, det vill säga med

⁷⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/stec>

6 % i genomsnitt, medan det totala antalet exporterande EU-företag minskade med 8 %⁷⁹. EU:s handelsavtal är avgörande för små och medelstora exportföretag, eftersom de underlättar affärer i utlandet genom att undanröja handelshinder och handelsrelaterad ineffektivitet, som påverkar mindre företag på ett oproportionerligt sätt.

Framsteg 2019 i genomförandet av bestämmelser av relevans för små och medelstora företag i handelsavtal

- **Kanada och Japan upprättade särskilda webbplatser** med information för små och medelstora företag, i linje med deras åtaganden i respektive handelsavtal.
- Kommissionen utökade sin **databas med information om marknadstillträde** (Market Access Database, MADB) till att innefatta information om EU:s handelsavtal med Kanada och Japan av relevans för små och medelstora företag.
- **EU:s program för en grön inkörsport till Japan** (EU Green Gateway Program) gav stöd till små och medelstora företag i Europa som ville exportera till Japan och hjälpte dem att hitta rätt partner.
- Kontaktpunkterna för **små och medelstora företag** beträffande EU:s handelsavtal med **Kanada och Japan** inledde arbete på områden av gemensamt intresse.

Verksamhet för att främja små och medelstora företags tillgång till EU:s handelsavtal

Under 2019 fortsatte kommissionen med sina **Market Access Day-evenemang** som anordnades tillsammans med EU-medlemsstaterna för att upplysa lokala företag om de möjligheter som förmånsavtal innebär och om hur partnerskapet för marknadstillträde hjälper dem att undanröja hinder. Möten hölls i Danmark, Spanien, Nederländerna, Litauen, Portugal, Frankrike och Lettland.

Kommissionen stärkte samarbetet med **Enterprise Europe Network (EEN)**⁸⁰ och **organisationer för främjande av europeisk handel** i EU:s medlemsstater för att undersöka hur företagsrådgivare och konsortier som ingår i nätverket skulle kunna sprida informationen till affärsmän och affärskvinnor. Nätverket började utse särskilda EEN-kontaktpersoner för handelsavtal under 2019, vilka kommer att få särskild utbildning av kommissionen.

Betydande framsteg gjordes även med framtagandet av en **ny import- och exportportal**, som öppnades den 13 oktober 2020.

⁷⁹ Se meddelandet från chefsekonomen vid GD Handel av den 1 maj 2020 (*Role of SMEs in extra-EU exports*): https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf

⁸⁰ <https://een.ec.europa.eu/>

Den nya Access2Markets-portalen erbjuder följande:

- En enda ”anropshamn” för små och medelstora företag som söker praktisk information om export och import av varor (tullar, produktspecifik information om import- och exportkrav, information om förmåner inom EU:s handelsavtal, skatter, handelsstatistik osv.).
- Information om EU:s handelsavtal och stegvisa vägledningar för import och import.
- Ett verktyg för självbedömning av ursprungsregler med en stegvis checklista för företag för att bedöma huruvida en produkt uppfyller kraven för förmånsbehandling enligt ursprungsreglerna.

8. RÄTTSLIGA VERKSTÄLLIGHETSÅTGÄRDER

Sedan slutet av 2018 har EU utnyttjat de bilaterala tvistlösningsmekanismerna inom ramen för handelsavtalen med **Syd Korea, Ukraina och Södra Afrikas tullunion**. Dessa tvister pågick fortfarande i juni 2020; se redogörelse nedan.

Om den omtvistade åtgärden förefaller strida mot både WTO-avtalet och ett handelsavtal mellan EU och partnerlandet kan EU välja forum, utifrån en bedömning från fall till fall. WTO är fortfarande ett välbeprövat tvistlösningsystem som säkerställer en enhetlig tolkning av de berörda åtagandena. EU utnyttjade WTO:s tvistlösningsystem i två fall under 2019.

Den 2 april 2019 begärde EU **WTO-samråd med Turkiet**, och efter samråden som hölls den 9 och den 10 maj utan resultat begärde kommissionen den 2 augusti att en WTO-panel skulle inrätta⁸¹.

Den 15 november 2019 inledde EU ett **tvistlösningsförfarande vid WTO** och begärde samråd⁸² **med Colombia** om dess införande av olagliga antidumpningstullar på import av frysta pommes frites från Belgien, Tyskland och Nederländerna. Samråden ledde inte fram till någon lösning av tvisten. WTO:s tvistlösningsorgan inrättade en tvistlösningspanel den 29 juni 2020 på EU:s begäran⁸³.

Verkställigheten av EU:s rättigheter inom ramen för frihandelsavtal är en av de centrala grundsatserna i kommissionens handelspolitik. Kommissionen övervakar noggrant genomförandet av EU:s handelsavtal och är beredd att vidta rättsliga verkställighetsåtgärder där så krävs, särskilt i fall av stor ekonomisk eller systemmässig betydelse. EU:s förmånshandelsavtal medger kraftfull verkställighet av åtaganden för att garantera en effektiv lösning av tvister i rimlig tid, bland annat i frågor som sträcker sig bortom WTO-avtalet – till exempel tvisten med Syd Korea om arbetstagares rättigheter.

⁸¹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/august/tradoc_158308.pdf

⁸² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/february/tradoc_158645.pdf

⁸³ [WT/DS591 - Colombia – Anti-Dumping Duties on Frozen Fries from Belgium, Germany and the Netherlands](#)

I sammanhang av covid-19-pandemin är det viktigt att påminna sig om att öppen och regelbaserad handel kommer att understödja den framtida ekonomiska återhämtningen. Kommissionen fortsätter därför att vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att handelsavtalen genomförs korrekt, där så är lämpligt.

8.1 Tvistlösning med Sydkorea i fråga om handel och hållbar utveckling

Enligt kapitlet om handel och hållbar utveckling i handelsavtalet mellan EU och Sydkorea ska Sydkorea ”i sin lagstiftning och praxis respektera och verkställa” de grundläggande rättigheterna enligt ILO, i synnerhet rätten till föreningsfrihet och till kollektivavtal. Sydkorea har dessutom åtagit sig att ”fortsätta sina ansträngningar” för att uppnå en ratificering av de ILO-konventioner som fortfarande inte har ratificerats⁸⁴.

I och med avsaknad av framsteg beslutade EU den 17 december 2018 att begära samråd⁸⁵ med Sydkorea enligt kapitlet om handel och hållbar utveckling. Eftersom otillräckliga ansträngningar hade gjorts för att ratificera de berörda ILO-konventionerna begärde EU den 4 juli 2019 att en expertpanel skulle inrättas⁸⁶. Det formella inrättandet skedde den 30 december 2019. Förfarandena pågår för närvarande.

8.2 Tvistlösning med Ukraina

I januari 2019 beslutade EU att begära samråd⁸⁷ med Ukraina om landets exportbegränsningar för virke, inom ramen det bilaterala tvistlösningssystemet i associeringsavtalet mellan EU och Ukraina. Exportbegränsningen omfattade inledningsvis timmer och sågat trä av tio arter, och har sedan 2015 utvidgats till alla träråvaror, inbegripet tallved sedan 2017.

EU hade tagit upp frågan med Ukraina vid många tillfällen, eftersom exportbegränsningen strider mot associeringsavtalet. Ukraina gjorde ingen ansats att häva förbudet under 2019. Därför och till följd av bilaterala tvistlösningssamråd i februari 2019 som inte ledde fram till någon lösning i frågan begärde EU ett formellt inrättande av en bilateral skiljenämnd som skulle fatta beslut i frågan. Begäran gjordes i juni 2019⁸⁸ och skiljenämnden, som var den första inom ramen för ett EU-frihandelsavtal, inrättades formellt den 28 januari 2020. Förfarandena pågår för närvarande.

⁸⁴ Konvention nr 87 om föreningsfrihet, konvention nr 98 om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete och konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete.

⁸⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157586.pdf

⁸⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/july/tradoc_157992.pdf

⁸⁷ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/january/tradoc_157625.pdf

⁸⁸ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/june/tradoc_157943.pdf

8.3 Tvistlösning med Södra Afrikas tullunion (Sacu)

Den 14 juni 2019 begärde EU samråd⁸⁹ med Södra Afrikas tullunion (Sacu) inom ramen för delen om undvikande och lösning av tvister i avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC). Begäran avsåg den skyddsåtgärd som införts för EU-export av frysta kycklingdelar. EU anser att Sacu har infört åtgärden i strid mot principerna och reglerna i avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC. Skyddsåtgärden kommer att upphöra den 11 mars 2022. Den skulle dock kunna förlängas i ytterligare fyra år.

De samråd som hölls i september 2019 ledde inte fram till någon ömsesidigt godtagbar lösning men bekräftade EU:s ståndpunkt att skyddsåtgärden strider mot bestämmelserna i avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC. Den 21 april 2020 begärde EU inrättande av en skiljenämnd⁹⁰ med Sacu inom ramen för delen om undvikande och lösning av tvister i avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan EU och SADC.

9. SLUTSATSER

Trots den utdragna WTO-krisen och protektionistiska tendenser samt en nedgång i global handel och globala investeringar hjälpte EU:s handelsavtal fortsatt till under 2019 med att underlätta rättvis handel med varor och tjänster samt investeringar, att konsolidera ramen med internationella bestämmelser, att främja hållbarhetsmål och att bidra till det internationella perspektivet i EU:s industripolitik⁹¹. Detta visar att avtalen avsevärt kan bidra till återhämtningen efter den globala covid-19-pandemin, som förväntas leda till att EU:s ekonomi krymper med 8,3 % 2020⁹². EU:s handelsavtal främjar framför allt en diversifiering av europeiska försörjningskedjor, underlättar digital handel och erbjuder plattformar för ett djupare samarbete med EU:s handelspartner i fråga om multilateralism och mer övergripande hållbarhetsfrågor. Den nye tjänsteman som ansvarar för efterlevnaden av handelsavtal kommer att gå i spetsen för ansträngningarna att förbättra det faktiska genomförandet och verkställigheten av avtalen, i nära samarbete med andra EU-institutioner, medlemsstater, aktörer och civilsamhället.

⁸⁹ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/june/tradoc_157928.pdf

⁹⁰ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/april/tradoc_158717.pdf

⁹¹ COM(2017) 479.

⁹² Källa: Kommissionens ekonomiska sommarprognos 2020: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip132_en.pdf